UPDATE Kennisbank Diversiteit en Emancipatie (IDEM Stedelijk expertisecentrum voor inclusie, discriminatie en (lhbtiq+) emancipatie) – augustus 2025

TITEL: Inzichten in online haatspraak en discriminatie : Kwantitatief onderzoek naar verschillende factoren die een rol kunnen spelen bij het verspreiden van online haatspraak en discriminatie en naar hoe mensen dit beoordelen.
AUTEUR(S): Kros, K.
Coenders, M.
Yenga, M.
Hoorn, I. van der
UITGAVE: Utrecht : Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) - Movisie, 2025
SAMENVATTING: Onderzoek naar online haatspraak (hate speech) en discriminatie. Mensen die ermee te maken krijgen, kunnen zich buitengesloten voelen, kampen met angst of somberheid, en soms zelfs met depressieve klachten of zelfdodinggedachten. Maar ook de samenleving als geheel lijdt eronder: het onderlinge vertrouwen neemt af en mensen trekken zich terug – zowel online als offline. In sommige gevallen kan online haat leiden tot haatmisdrijven in de fysieke wereld. Hoewel we al veel weten over de gevolgen, is er nog weinig bekend over wie dit soort berichten verspreiden en wat mensen van deze berichten vinden. In dit zijn deze vragen onderzocht. Het onderzoek levert nieuwe kennis op over wat mensen vinden van deze online berichten. En over de kenmerken en opvattingen van mensen die geneigd zijn om online haatspraak en discriminatie gericht op iemands (cultureel-etnische) achtergrond, huidskleur en/of religie te verspreiden. Deze inzichten kunnen helpen bij het ontwikkelen van beleid en interventies.
Dit onderzoek bestaat uit twee delen. Deel 1 richt zich op verschillende achtergrondkenmerken, online factoren en attitudes van verspreiders van online haatspraak en discriminatie. Deel 2 onderzoekt hoe mensen online haatspraak en discriminatie beoordelen en hoe zij hier mogelijk op zouden reageren.
Voor de verschillende delen van dit onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd: 1. Welke achtergrondkenmerken, online factoren en attitudes van Nederlanders zonder migratieachtergrond hangen samen met het verspreiden van online haatspraak en discriminatie op basis van iemands (culturele-etnische) achtergrond, huidskleur of religie in Nederland? 2. Hoe beoordelen Nederlanders zonder migratieachtergrond onlineberichten met haatspraak en discriminatie en hoe zouden zij hier mogelijk op reageren? En welke achtergrondkenmerken, online factoren en attitudes spelen hierbij een rol? Het onderzoek maakt gebruik van kwantitatieve onderzoeksmethoden, waarbij een cross-sectionele onderzoeksopzet wordt toegepast voor onderzoeksvraag 1 en een experimentele onderzoeksopzet voor onderzoeksvraag 2. Bij cross-sectioneel onderzoek verzamel je data op één moment in de tijd. Met deze onderzoeksmethode kun je correlaties aantonen, maar geen oorzaak-gevolgrelaties. Met experimenteel onderzoek is het mogelijk oorzaak-gevolgrelaties aan te tonen. Op basis van een literatuurverkenning zetten is een vragenlijst uitgezet. Deze bestond uit twee delen: eerst vroegen de onderzoekers naar achtergrondkenmerken, online factoren, opvattingen en online gedrag. Vervolgens legden zij fictieve online posts van fictieve afzenders voor om te onderzoeken wat mensen hiervan vonden en hoe ze zouden reageren. Dit onderzoek richt zich op mensen die zowel zelf als hun beide

ouders in Nederland zijn geboren, ofwel Nederlanders zonder migratieachtergrond. In eerder onderzoek hebben de onderzoekers zich gericht op Nederlanders met een migratieachtergrond.
Welke factoren kunnen een rol spelen?
Sommige mensen verspreiden meer online haatspraak en discriminatie dan anderen. Uit dit onderzoek blijkt dat vrouwen, mensen die theoretisch (hbo/wo bachelor en/of master) zijn opgeleid, zichzelf meer links plaatsen op het politieke spectrum
en mensen met meer empathie minder vaak online haatspraak en discriminatie verspreiden. Ook iemands opvatting over diversiteit lijkt een rol te spelen:
mensen die meer geloven dat kleur en achtergrond geen rol zouden moeten spelen in sociale en politieke kwesties – dit wordt de zogenoemde 'kleurenblindheid' -opvatting genoemd – zijn minder geneigd tot het verspreiden van zulke berichten . Daarnaast verspreiden mensen die zich online minder geremd voelen vaker online haatspraak en discriminatie. Omdat gebruik is gemaakt van vragenlijstonderzoek kunnen slechts verbanden aangegeven worden. Dit is geen bewijs voor de oorzaken van het verspreiden van online haatspraak en discriminatie. Oftewel: bepaalde factoren leiden niet automatisch tot het (meer of minder) verspreiden van online haatspraak en discriminatie.
Hoe reageren mensen op online haatspraak en discriminatie?
Hoewel de meeste mensen bepaalde uitingen online discriminerend vinden, zijn mensen niet geneigd om actie te ondernemen. De berichten worden veelal genegeerd. Als ze wel reageren, dan doen zij dat vaker op een manier die helpt om het probleem tegen te gaan dan op een manier die bijdraagt aan de verdere verspreiding hiervan. Bijvoorbeeld door het bericht te melden of te rapporteren of door in een reactie hun afkeuring te laten blijken.
Wat vinden mensen van discriminerende berichten?
De meeste mensen vinden online berichten waarin haatspraak of discriminatie voorkomt discriminerend – en denken dat mensen uit hun omgeving dat ook vinden. Hierbij maakt het weinig uit wie het bericht plaatst. Toch zien we ook verschillen tussen mensen in de mate waarin zij berichten met online haatspraak en discriminatie discriminerend vinden: vrouwen, theoretisch opgeleiden, mensen die zichzelf meer links plaatsen op het politieke spectrum, en mensen met meer empathie vinden deze berichtenmeer discriminerend. Mensen met relatief meer positieve gevoelens over de meerderheidsgroep en mensen die zich online minder geremd voelen, vinden deze berichten minder discriminerend.
Wat kunnen we met deze inzichten?
Door te begrijpen welke factoren verband houden met het verspreiden van online haatspraak en discriminatie en hoe mensen deze berichten beoordelen, kunnen gerichter beleid en interventies worden ontwikkelden ingezet. Ook laat het onderzoek zien dat mensen bepaalde berichten weliswaar discriminerend vinden, maar hierop veelal geen actie ondernemen. Hen activeren en handelingsperspectieven bieden om dit wel te doen, is daarom aan te bevelen.
LINK: https://www.kis.nl/sites/default/files/2025-07/Rapport-Inzichten-online-haatspraak-en-discriminatie.pdf
TREFWOORDEN: Verbaal geweld
Internet
Meldpunten
Discriminatiebestrijding
Discriminatie
Argumentatie (reageren op)
CODE: 615.25

TITEL: Discriminatie in zorg en sport. Fase 1: kwantitatief onderzoek
AUTEUR(S): Ait Moha, A.
Kraamer, M.
UITGAVE: Amsterdam : Verian, 2024
SAMENVATTING: Dit rapport doet verslag van een kwantitatieve verkenning van de prevalentie van discriminatie binnen de zorg, welzijn en sport. Het ministerie van VWS wil discriminatie binnen zijn beleidsterreinen zorg, welzijn en sport tegengaan. Hiervoor is allereerst meer inzicht nodig in de prevalentie (wijze en omvang) van discriminatie binnen deze terreinen. Eerdere onderzoeken tonen aan dat discriminatie plaatsvindt, maar bieden onvoldoende inzicht in de domeinen waar dit plaatsvindt, de wijze waarop dit plaatsvindt, de situaties waarin dit plaatsvindt en de gevolgen van discriminatie. Daarnaast is onduidelijk in hoeverre welzijn-, sport- en zorginstellingen in Nederland al werk maken van de preventie en aanpak van discriminatie en in hoeverre dit effectief is. Het ministerie van VWS heeft Verian gevraagd dit door middel van een onderzoek in kaart te brengen. Het eerste deel van dit onderzoek bestaat uit een kwantitatieve verkenning van de prevalentie van discriminatie binnen de zorg, welzijn en sport. In dit rapport worden de inzichten van deze kwantitatieve verkenning uiteengezet. Dit onderzoek is verricht door middel van een online vragenlijst onder een representatieve steekproef van 3.440 burgers (waarvan 1 .902 sporters)van 16 jaar en ouder, naar de ervaren discriminatie in de sport, een online vragenlijst onder 1.262 een representatieve steekproef van zorgprofessionals met een goede spreiding naar de domeinen binnen de zorgsector , om de prevalentie onder zorgprofessionals in kaart te brengen, een online vragenlijst onder representatieve steekproef van 410 sportprofessionals(waaronder ook vrijwilligers in de sport) om de prevalentie van discriminatie onder sportprofessionals in kaart te brengen. Het veldwerk heeft gelopen van 28 mei t/m 26 juni 2024.
Zorggebruikers
Vijf procent van de zorggebruikers geeft aan gediscrimineerd te zijn in de zorg in de afgelopen 12 maanden. Nog eens drie procent geeft aan discriminatie te hebben gezien in de zorg in de afgelopen 12 maanden. Veel minderheidsgroepen zijn vaker dan gemiddeld gediscrimineerd in de zorg. Met name Marokkaanse Nederlanders (18%), mensen met ernstig overgewicht (14%) en moslims (12%) vallen op door het hoge percentage gediscrimineerde zorggebruikers. Onder zorggebruikers die tot meerdere minderheidsgroepen behoren, ligt het percentage gediscrimineerde zorggebruikers ook relatief hoog. Vaak nog hoger dan dat van zorggebruikers die tot één minderheidsgroep behoren. Discriminatie komt het vaakst voor onder gebruikers van RIBW/instelling voor mensen met een beperking/begeleid wonen (9%) en wordt het vaakst gezien bij Mee (ambulante begeleiding) (12%).De zorgverlener wordt door gediscrimineerde zorggebruikers het vaakst aangewezen als de persoon die discrimineerde. Geziene discriminatie wordt het vaakst gezien tussen patiënt en zorgverlener. Zowel discriminatie van zorgverlener door patiënt als andersom. Ervaren discriminatie gebeurt het vaakst op grond van gewicht (24%), gevolgd door afkomst (21%). Geziene discriminatie gebeurt het vaakst op afkomst (28%), gevolgd door beperking (19%). Daarnaast vormen psychische aandoening, nationaliteit en politieke voorkeur veelvoorkomende gronden. 1 op 3 heeft niemand verteld over de discriminatie, 7 op 10 doen dit wel. Daarnaast heeft 1 op 6 melding gemaakt van discriminatie, 5 op 6 hebben dit dus niet gedaan. Als men melding maakt, is dit in de meeste gevallen (onder andere) bij de organisatie waar de zorgverlener werkzaam is.
Zorgverleners
Vijf procent van de zorgverleners geeft aan gediscrimineerd te zijn tijdens het werk

in de afgelopen 12 maanden. Tien procent geeft aan dat iemand anders is gediscrimineerd tijdens het werk waar zij bij waren. Zorgverleners uit minderheidsgroepen geven significant vaker aan gediscrimineerd te zijn. Zo zijn zorgverleners met een migratieachtergrond (18%), zorgverleners die zich identificeren als LHBTIQA+ (15%) en zorgverleners met een lichamelijke of psychische beperking (9%) vaker gediscrimineerd. Zorgverleners binnen overige zorg en welzijn geven het vaakst aan te zijn gediscrimineerd tijdens het werk (11%). Zorgverleners binnen de gehandicaptenzorg hebben het vaakst discriminatie gezien (15%).Zorgverleners die zijn gediscrimineerd geven het vaakst aan dat dit was om hun gender(identiteit) (17%). Zorgverleners die discriminatie hebben gezien geven het vaakst aan dat dit was om huidskleur (48%) en afkomst (37%).Ruim 4 op de 10 gediscrimineerde zorgverleners werden gediscrimineerd door een patiënt/cliënt. 3 op 10 gediscrimineerde zorgverleners geven aan gediscrimineerd te zijn door de leidinggevende, 1 op 4 door een andere zorgverlener en iets minder dan 1 op 4 door de eigen organisatie. Bij geziene discriminatie was dit in de meeste gevallen een patiënt/cliënt die een zorgverlener discrimineerde (72%).Een meerderheid van de zorgverleners maakt melding van de discriminatie, vaak bij de leidinggevende of de vertrouwenspersoon. Dat discriminatie voorkomt wordt door alle zorgverleners erkent, 4 op 10 denken dat het vaak voorkomt. Toch vindt slechts 1 op 9 zorgverleners dat zorgverleners onvoldoende doen om discriminatie te voorkomen. Een nog kleiner deel (8%) vindt dat de organisatie onvoldoende doet. 3 op 10 zorgverleners denken dat discriminatie moeilijk te voorkomen is.

Sporters

Vier procent van de sporters geeft aan gediscrimineerd te zijn tijdens of rondom het sporten in de afgelopen 12 maanden. Nog eens vier procent geeft aan discriminatie te hebben gezien tijdens of rondom het sporten.1 op 4 Marokkaanse Nederlanders geeft aan gediscrimineerd te zijn in de sport. Ook moslims zijn relatief vaak gediscrimineerd (12%). Onder de overige minderheidsgroepen ligt het aantal dat discriminatie heeft ervaren nagenoeg gelijk aan het gemiddelde van sporters. Sporters die tot meerdere minderheidsgroepen behoren, worden niet per definitie vaker gediscrimineerd. Een uitzondering hierop zijn sporters met een migratieachtergrond die religieus zijn.Beoefenaars van teamsporten geven twee keer zo vaak aan discriminatie te hebben ervaren als beoefenaars van individuele sporten. Geziene discriminatie is binnen teamsporten zelfs ruim vier keer zo hoog als binnen individuele sporten.Zowel geziene als ervaren discriminatie in de sport is veelal op basis van afkomst en huidskleur. Een meerderheid van de gediscrimineerde sporters wijst een andere sporter aan als dader. Ook bij geziene discriminatie wordt door een meerderheid naar andere sporters gewezen. In de meeste gevallen werd de sporter gediscrimineerd door andere sporters. Een andere veelgenoemde dader is het publiek (27% ervaren discriminatie, 33% geziene discriminatie).Het overgrote deel heeft geen melding gemaakt van de discriminatie, slechts 1 op 7 gediscrimineerde sporters deed dit . Ruim de helft van de gediscrimineerde sporters heeft zelfs met niemand gesproken over de discriminatie. Wanneer gediscrimineerde sporters melding maken, is dit veelal bij de organisatie waar zij sporten.

Sportprofessionals

Drie procent van de sportprofessionals geeft aan discriminatie te hebben ervaren tijdens hun (vrijwilligers)werk in de sport in de afgelopen 12 maanden. Zes procent geeft aan te hebben gezien dat iemand anders is gediscrimineerd. Bijna alle sportprofessionals erkennen dat discriminatie in de sport voorkomt, 4 op 10 denken dat het vaak of zeer vaak voorkomt. Toch denkt slechts 1 op 10

sportprofessionals dat vrijwilligers en professionals in de sport onvoldoende doen om discriminatie te voorkomen. Slechts vier procent denkt dat hun sportschool/sportclub onvoldoende doet. 1 op 3 denkt dat discriminatie in de sport moeilijk te voorkomen is.1 op 3 sportprofessionals geeft aan dat er binnen desport maatregelen worden genomen die zijn gericht op de organisatie. Ruim een 1 op 4 geeft aan dat er maatregelen worden genomen gericht op het melden van discriminatie. Toch geeft ook ruim 1 op 4 sportprofessionals aan dat er binnen zijn sport geen van de genoemde maatregelen worden genomen.
LINK: https://open.overheid.nl/documenten/1cb233fe-f391-4342-851f-ba9e259aa53b/file
KAMERBRIEF:
https://open.overheid.nl/documenten/39e8ea03-4a9f-485b-a58d-8ec3aed3d0ea/file
BESLISNOTA:
https://open.overheid.nl/documenten/8f59236f-7d40-4c15-98a2-0f593905f2f0/file
TREFWOORDEN: Sport
Etnische minderheden
Verbaal geweld
Racisme
Discriminatiebestrijding
Discriminatie
Homoseksualiteit
Werkvloer
Gezondheidszorg
CODE: 001.24

TITEL: Seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld bij bi+ mensen. Een verkenning van hun ervaringen en de hulpverlening
AUTEUR(S): Verlee, S.
Kraan, Y.
Graaf, H. de
Berlo, W. van
Lisdonk, J. van
UITGAVE: Utrecht : Rutgers - Expertisecentrum Seksualiteit, 2025
SAMENVATTING: Verkennend onderzoek naar de ervaringen van bi+ mensen bij seksuele grensoverschrijding en seksueel geweld (SGGSG) en hun ervaringen met hulpverlening. Bi+ personen zijn met ongeveer 1,7 miljoen personen de grootste groep mensen onder de lhbtiqa+ groep (CBS, 2024b). Zij krijgen veel vaker dan heteroseksuele, homoseksuele en lesbische mensen te maken met seksuele grensoverschrijding en seksueel geweld (SGGSG) (CBS, 2020, 2022, 2024a). Inzicht ontbreekt in mogelijke verklaringen hiervoor. Ook is weinig bekend over de ervaringen van bi+ personen met seksueel geweld, hoe hun seksuele oriëntatie daarin een rol speelt en wat de behoefte is aan zowel preventie als hulpverlening. Deze verkenning richt op wat de ervaringen zijn van bi+ personen met SGGSG en de hulpverlening na het meemaken van SGGSG. Er is een literatuurstudie gedaan naar wat bekend is over de ervaringen van bi+ personen met SGGSG, de oorzaken van SGGSG bij bi+ mensen, informatie over plegers en hulpverlening na SGGSG bij bi+ mensen. Daarnaast is er een scan ontwikkeld en uitgevoerd onder enkele hulpverleningsorganisaties om een verkennend beeld te krijgen in hoeverre hulpverleningsorganisaties bi+ inclusief zijn. De verkenning was van een beperkte omvang. Uit het literatuuronderzoek komt naar voren dat biseksuele vrouwen vaker SGGSG meemaken dan lesbische en heteroseksuele vrouwen, maar dat het verschil tussen biseksuele en homoseksuele

mannen minder duidelijk is. Daarbij moet ook gezegd worden dat er veel minder onderzoek beschikbaar is dat specifiek kijkt naar de ervaringen van biseksuele mannen met SGGSG. Ook het onderzoek dat probeert te verklaren waarom bi+ personen vaker SGGSG meemaken, gaat vooral over vrouwen. Uit dit onderzoek komt naar voren dat bi+ negatieve reacties in de omgeving en het internaliseren hiervan (zelfstigma) biseksuele vrouwen kwetsbaar maakt voor het meemaken van SGGSG. Deze factoren kunnen hen ook belemmeren in het zoeken van hulp, bijvoorbeeld omdat ze hierdoor de schuld bij zichzelf zoeken of omdat ze bang zijn voor een negatieve reactie van de hulpverlener. Er zijn theoretische aanwijzingen dat het stereotype dat bi+ vrouwen promiscue zijn kan leiden tot het objectiveren van bi+ vrouwen en daardoor tot SGGSG tegen deze vrouwen. Op dit moment is onbekend wat de specifieke behoeften van bi+ personen zijn als het gaat om hulpverlening na SGGSG en of de hulpverlening aan hun behoeften voldoet. De Bi+ Inclusiescan voor hulpverlening na seksueel grensoverschrijdend gedrag of seksueel geweld (SGGSG) is ontwikkeld met als doel om hiermee beter in beeld te krijgen in hoeverre hulpverleningsorganisaties bi+ inclusief zijnen wat er kan worden verbeterd. De scan gaat uit van de volgende achtdimensies: normstelling, cultuur, communicatie en taal, dienstverlening en producten, aanbod voor hulpverleners, bewustwording en kennis, houding van hulpverleners, gedrag van hulpverleners. Binnen de omvang van deze verkenning kon de scan worden uitgevoerd in vier organisaties die hulpverlening bieden aan slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Er is gekozen voor organisaties die zich richten op acute hulpverlening of GGZ hulpverlening na het meemaken van SGGSG. Per deelnemende hulpverleningsorganisatie is een documentanalyse uitgevoerd en zijn drie interviews gehouden. Daarnaast vonden er nog drie focusgroepen en interviews plaats met hulpverleners buiten de vier organisaties die zich na een oproep vrijwillig aanmeldden. De bevindingen van de scan laten zien dat bi+ nog vooral onzichtbaar is in deze organisaties. Er worden geen of weinig signalen gegeven dat de organisaties en hulpverlening bi+ inclusief zijn, en dit kan bi+ cliënten tegenhouden om open te zijn of stigmatisering in de hand werken. Tegelijk kan iemands bi+ oriëntatie in de hulpverlening worden gemist, omdat hulpverleners niet altijd het belangzien om te vragen naar iemands seksuele oriëntatie. Ook bestaat het beeld dat veel hulpverleners niet goed weten hoe zij bi+ inclusieve hulpverlening kunnenbieden. Zij worden hierin niet ondersteund en gestimuleerd door hun organisatie, omdat normstelling over bi+ inclusie ontbreekt en de cultuur meestal uitgaat van heteroseksualiteit en monoseksualiteit. Zo is er sprake vaneen vicieuze cirkel waarbij bi+ vooral onzichtbaar blijft en adequate en inclusieve hulpverlening aan bi+ mensen niet kan worden gegarandeerd. Bij enkele onderdelen van organisaties die gespecialiseerd zijn in seksuele en genderdiversiteit is het beeld op veel vlakken positiever. Op basis van deze verkenning worden de volgende aanbevelingen gedaan om de hulpverlening na ervaringen met SGGSG voor bi+ mensen te verbeteren:

Voor de overheid:

• stimuleer en faciliteer cultuurverandering ten aanzien van schadelijke gendernormen en heteronormativiteit via het onderwijs, deskundigheidsbevordering en campagnes;
• besteed meer aandacht aan bi+ inclusie in beleid t.a.v. hulpverlening na SGGSG;
• maak bi+ meer zichtbaar in beleidsprogramma's;
• faciliteer en financier de ontwikkeling van informatie en tools voor de hulpverlening en het in kaart brengen van bi+ inclusieve hulpverlening / organisaties;
• financier meer bi+ inclusief en bi+ specifiek onderzoek over SGGSG. Voor hulpverleningsorganisaties:

• zorg dat SGGSG beleid, hulpaanbod, communicatie en de organisatiecultuur bi+ inclusief zijn;
• deel kennis over bi+ inclusieve hulpverlening;
• actualiseer bestaande materialen en tools en ontwikkel bi+ inclusieve materialen en tools die nog niet aanwezig zijn;
• neem bi+ inclusie mee in de herziening van relevante zorgstandaarden; Voor onderwijsinstellingen:
• zorg voor voldoende kennis over bi+ en bi+ inclusiviteit bij de invulling van de kerndoelen en/of de relevante curricula in zorg- en onderwijsopleidingen;
Voor interventieontwikkelaars:
zorg voor kennis en expertise over bi+ en maak
interventies bi+inclusief.
Voor onderzoekers:
• zorg dat in alle onderzoeken naar prevalentie en kenmerken van SGGSGbi+ geïncludeerd is;
• doe onderzoek naar de achtergronden van SGGSG bij bi+ mensen, bijvoorbeeld door longitudinaal onderzoek of secundaire analyses op bestaande data;
• doe onderzoek naar bevorderende en belemmerende factoren bij bi+ mensen om hulp te zoeken na het meemaken van SGGSG.
LINK: https://rutgers.nl/wp-content/uploads/2025/05/Rapport-Bi-personen-en-SGOG.pdf
TREFWOORDEN: Discriminatiebestrijding
Discriminatie
Biseksualiteit
Argumentatie (reageren op)
Intimidatie
Vrouwen
Mannen
Geweld
Hulpverlening
CODE: 005.25

TITEL: Voorstel van wet van de leden Ellemeet en Segers tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de invoering van het discriminatoir oogmerk als strafverzwaringsgrond / Wet van 15 april 2025, houdende Voorstel van wet van de leden Timmermans en Bikker tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht inverband met de invoering van het discriminatoir aspect als strafverzwaringsgrond : Tekst en Memorie van toelichting
UITGAVE: Den Haag : Ministerie van Justitie en Veiligheid / Tweede Kamer der Staten -Generaal, 2025
SAMENVATTING: Memorie van toelichting en wettekst bij het herziene Initiatiefwetsvoorstel "Voorstel van wet van de leden Ellemeet en Segers tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de invoering van het discriminatoir oogmerk als strafverzwaringsgrond". Wetsvoorstel werd oorspronkelijk op 19 januari 2021 ingediend in de Tweede Kamer (met als indieners Buitenweg en Segers). Het Wetboek van Strafrecht voorziet momenteel niet in een wettelijke strafverhoging voor geweldsdelicten met een discriminatoir aspect, de zogenoemde hate crimes. Het wordt aan de strafvervolgingspraktijk overgelaten of, en zo ja, in welke mate discriminatoire drijfveren worden meegewogen in de strafeis en in de strafoplegging. De initiatiefnemers stellen daarom voor om het discriminatoire aspect van delicten als strafverhogende omstandigheid op te nemen in het Wetboek van Strafrecht: als sprake is van een discriminatoir oogmerk, dan wordt de op dat feit gestelde vrijheidsstraf met een derde verhoogd. Het wetsvoorstel beoogt een apart artikel aan het wetboek toe te voegen. Dat is Artikel 44bis en die luidt als volgt “Indien een strafbaar feit wordt begaan met een

discriminatoir oogmerk, kan de op dat feit gestelde vrijheidsstraf met een derde worden verhoogd". In het herziene wetsvoorstel is de tekst van Artikel 44bis gewijzigd naar aanleiding van advies Raad van State. Dit herziene wetsvoorstel is op 28 juni 2022 bij de Tweede Kamer ingediend. Artikel 44bis luidt: "Indien een strafbaar feit wordt begaan met een discriminatoir oogmerk dan wel bestaat uit, wordt voorafgegaan door, vergezeld van of gevolgd door gedragingen die haat tegen of discriminatie van een groep mensen wegens hun ras , hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun seksuele gerichtheid of hun handicap tot uitdrukking brengen, kan de op dat feit gestelde tijdelijke gevangenisstraf of hechtenis met een derde worden verhoogd." De andere voorstellen tot wijziging zijn niet veranderd. Aan artikel 90quater wordt het volgende lid toegevoegd "Onder discriminatoir oogmerk wordt verstaan het oogmerk om haat tegen of minderwaardigheid van een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun seksuele gerichtheid of hun handicap tot uitdrukking te brengen". In de artikelen 137c, 137d, 137f en 429quater worden de het begrip "hetero- of homoseksuele gerichtheid" vervangen door "seksuele gerichtheid" en het begrip "lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap" vervangen door "handicap". Op het conceptwetsvoorstel dat aan dit wetsvoorstel voorafging konden personen en organisaties reageren in de periode 29 juni 2020 - 25 augustus 2020.
Conceptwetsvoorstel 2020: https://www.internetconsultatie.nl/hatecrimes/document/5966
Memorie van toelichting: https://www.internetconsultatie.nl/hatecrimes/document/5967
Reactie College voor de Rechten van de Mens:
https://www.internetconsultatie.nl/hatecrimes/reactie/143867/bestand
Wetsvoorstel 19 Januari 2021:
https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=8ac96e1c-95b2-4ef6-b877-6138922e6a15&title=Voorstel%20van%20wet.pdf
Memorie van toelichting Wetsvoorstel 19 Januari 2021:
https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=a887a844-c2c5-4fd4-938c-997a9f28a210&title=Memorie%20van%20toelichting.pdf
Wetsvoorstel 28 juni 2022:
https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20220628/voorstel_van_wet_zoals_gewijzigd/document3/f=/vlu6p8nltgzs.pdf
Advies Raad van State:
https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2022D27556
Memorie van Toelichting 28 juni 2022:
https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2021D02362
Definitieve wet (staatsblad):
https://www.eerstekamer.nl/9370000/1/j9vvkfvj6b325az/vmmmaz5ewbwz/f=y.pdf
TREFWOORDEN: Strafrecht
Discriminatiebestrijding
Wet- en regelgeving
Discriminatie
CODE: 351.25

TITEL: Tussen twee werelden, ervaringen van Nederlanders met een dubbele nationaliteit
AUTEUR(S): Smits van Waesberghe, E.
Vlug, J.
Gevel, M. van de
Kros, K.
Mulder, R.

UITGAVE: Utrecht : Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) - Verwey-Jonker Instituut, 2025
SAMENVATTING: Onderzoek naar ervaringen van Nederlanders met een dubbele nationaliteit. Onderzoek werd uitgevoerd door middel van een literatuurstudie naar Nederlandstalige en internationale Engelstalige wetenschappelijke literatuur over dubbele nationaliteit, diepte-interviews met experts uit de academische wereld, een enquête ontwikkeld en verspreid onder Nederlanders met een dubbele nationaliteit ingevuld door 1100 personen (vragenlijst richtte zich op zeven belangrijke leefgebieden: werk en activiteiten, wonen, financiën, sociale relaties, zingeving, lichamelijke gezondheid en psychische gezondheid), 15 semigestructureerde diepte-interviews om verdiepende kennis te verkrijgen van de ervaringen van Nederlanders met een dubbele nationaliteit. Bevindingen uit de literatuur:

(1) Mensenrechten: dubbele nationaliteit wordt vaak gezien als een fundamenteel mensenrecht; het recht op een nationaliteit is essentieel voor burgerschap, participatie, identiteit en toegang tot basisrechten zoals onderwijs, werk, sociale voorzieningen en politieke vertegenwoordiging ; het hebben van een nationaliteit beschermt tegen staatloosheid, discriminatie en uitsluiting.

(2.) Loyaliteit: Er zijn twijfels in het publieke en politieke debat over de nationale loyaliteit van mensen met dubbele nationaliteit. Empirisch onderzoek toont aan dat personen met meerdere nationaliteiten vaak juist actief en betrokken zijn bij beide landen. Het schakelen tussen verschillende identiteiten, afhankelijk van de context, wordt in de literatuur geduid met het begrip ‘alternatie’. Het benadrukt de dynamische aard van identiteit en de uitdagingen die mensen tegenkomen in de context van veranderlijke sociale en culturele omgevingen.

(3.) Identiteit: Mensen met dubbele nationaliteit ontwikkelen vaak een duale of meervoudige identiteit. Deze identiteit heeft positieve effecten op het welbevinden, zoals hogere tevredenheid, minder psychische klachten en sterkere sociale verbondenheid. Er is ook een risico op ‘dual identity denial’, waarbij mensen zich niet erkend voelen als persoon, wat negatieve gevolgen kan hebben voor hun zelfbeelden mentale gezondheid .

(4.) Publieke perceptie: Dubbele nationaliteit wordt in de literatuur positief gewaardeerd, maar roept in publieke debatten vragen op over loyaliteit. Deze twijfels beïnvloeden maatschappelijke percepties, ondanks dat ze empirisch meestal niet worden bevestigd. Het hebben van meerdere nationaliteiten kan zowel positieve als negatieve gevolgen hebben, afhankelijk van hoe mensen door de samenleving worden ontvangen.

Belangrijkste bevindingen onderzoek:

(1.) Algemene ervaringen: De meeste participanten ervaren hun dubbele nationaliteit als neutraal, met zowel voordelen als nadelen. Voordelen zijn onder andere administratieve en financiële voordelen, zoals bij investeringen en reizen. Nadelen omvatten dienstplicht in het land van de andere nationaliteit, complicaties bij echtscheidingen (met mogelijk huwelijkse gevangenschap tot gevolg), erfenissen, en politieke problematisering van dubbele nationaliteit.

(2.) Identiteit en verbondenheid. Participanten hebben vaak een duale of meervoudige identiteit, waarbij zij zich zowel met Nederland als met hun land van herkomst verbonden voelen. De mate van verbondenheid varieert per individu en wordt beïnvloeddoor sociale contacten, gedeelde normen en waarden, en ervaringen van uitsluiting.

(3.) Sociale steun: Participanten ervaren sociale steun van familie, vrienden en kennissen, zowel binnen als buiten hun etnische gemeenschap. Er is behoefte aan aanvullende ondersteuning bij specifieke kwesties, zoals erfenissen en echtscheidingen. Wat dat laatste betreft kwamen de onderzoekers een aantal cases van huwelijkse gevangenschap tegen als gevolg van een dubbele nationaliteit. Uit dit dit onderzoek blijkt dat sociale steun voortkomt uit groepsidentificatie, wat een gevoel van gedeeld lidmaatschap in een groep biedt. Dit is essentieel voor het vervullen van psychologische basisbehoeften en het verminderen van stress. Verschillende vormen van sociale steun zijn hierin te onderscheiden, zoals emotionele steun, informatieve steun en instrumentele steun.
(4.) Werk en activiteiten: Dubbele nationaliteit kan zowel voordelen als barrières opleveren, zoals discriminatie bij sollicitaties en promoties.
(5.) Wonen en buurt: Participanten ervaren minder negatieve bejegening in grotere steden dan in kleinschalige dorpen. In dorpen kunnen mensen met een migratieachtergrond elkaar onderling de maat nemen als het gaat om de norm. Er kan ook druk uitgaan vanuit de eigen gemeenschap om zich te gedragen in lijn met de daarin dominante normen, waarden en gebruiken.
(6.) Religie De meeste participanten beschouwen religie als iets persoonlijks en zien geen directe connectie tussen hun dubbele nationaliteit en religie of zingeving. Sommige participanten voelen zich verbonden met een geloofsgemeenschap op basis van gedeelde achtergrond, maar dit is geen universele ervaring. Opvattingen over religie en zingeving lopen uiteen; sommige participanten zijn praktiserend gelovig, anderen niet.
(7.) Financiën en wetgeving: Dubbele nationaliteit speelt een belangrijke rol bij erfrecht en juridische kwesties, maar kan ook complicaties veroorzaken. Dubbele nationaliteit speelt vooral een rol bij erfrecht, vastgoed en bezittingen.
(8.) Lichamelijke en psychische gezondheid: Klachten worden soms onterecht toegeschreven aan migratieachtergrond, wat kan leiden tot gemiste signalen. Participanten ervaren dat hun klachten soms beïnvloed worden door de beeldvorming over hun achtergrond, bijvoorbeeld wanneer zij gevlucht zijn. Dit kan ertoe leiden dat signalen van gezondheidsproblemen te laat worden opgepikt. Beperkte Nederlandse taalvaardigheid kan het verkrijgen van passende zorg bemoeilijken. Participanten moeten soms assertiever zijn om de juiste zorg te regelen.
(9.) Religie De meeste participanten beschouwen religie als iets persoonlijks en zien geen directe connectie tussen hun dubbele nationaliteit en religie of zingeving. Sommige participanten voelen zich verbonden met een geloofsgemeenschap op basis van gedeelde achtergrond, maar dit is geen universele ervaring. Opvattingen over religie en zingeving lopen uiteen; sommige participanten zijn praktiserend gelovig, anderen niet.
(10.) Financiën en wetgeving: Dubbele nationaliteit speelt een belangrijke rol bij erfrecht en juridische kwesties, maar kan ook complicaties veroorzaken. Dubbele nationaliteit speelt vooral een rol bij erfrecht, vastgoed en bezittingen.
(11.) Lichamelijke en psychische gezondheid: Klachten worden soms onterecht toegeschreven aan migratieachtergrond, wat kan leiden tot gemiste signalen. Participanten ervaren dat hun klachten soms beïnvloed worden door de beeldvorming over hun achtergrond, bijvoorbeeld wanneer zij gevlucht zijn. Dit kan ertoe leiden dat signalen van gezondheidsproblemen te laat worden opgepikt. Beperkte Nederlandse taalvaardigheid kan het verkrijgen van passende zorg bemoeilijken. Participanten moeten soms assertiever zijn om de juiste zorg te regelen.
Eindconclusie: Geconcludeerd wordt dat de meeste respondenten dubbele nationaliteit als neutraal of positief ervaren. Toch zijn er enkele

nuancepunten, met name op het gebied van werk en opleiding en wonen en buurt. Sommige participanten ervaren voordelen, zoals culturele affiniteit of inzetbaarheid in diverse werkomgevingen. Tegelijkertijd rapporteren anderen discriminatie of de noodzaak tot 'overcompensatie'. Opmerkelijk is dat expliciete ervaringen van discriminatie nauwelijks naar voren kwamen, ondanks dat veel onderzoek aantoont dat deze vormen van uitsluiting – zoals moslimdiscriminatie, microagressies en institutionele barrières op de arbeidsmarkt of woningmarkt – wijdverbreid zijn. Mogelijk hangt dit samen met de vraagstelling van het onderzoek of de terughoudendheid van participanten om hierover te spreken.
LINK: https://www.kis.nl/sites/default/files/2025-07/Tussen%20twee%20werelden.%20Ervaringen%20van%20Nederlanders%20met%20een%20dubbele%20nationaliteit.pdf
BRIEF: https://open.overheid.nl/documenten/cc0f9967-57d9-473f-a211-58927df90e50/file
TREFWOORDEN: Naturalisatie
Verblijfsvergunning
Maatschappelijke positie
Discriminatie
Ongedocumenteerden
Minderhedenbeleid
Etnische minderheden
CODE: 001.25

TITEL: Wat ons verbindt - Bouwstenen van een veerkrachtige samenleving
AUTEUR(S): Oudenhoven-van der Zee , K. van
UITGAVE: Den Haag : Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), 2025
SAMENVATTING: Tekst van de oratie die op 27 juni 2025 is uitgesproken door Karen van Oudenhoven-van der Zee in haar oratie "Wat ons verbindt – Bouwstenen van een veerkrachtige samenleving" uit als bijzonder hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam. In haar oratie geeft zij aan hoe belangrijk het is om ons als samenleving voor te bereiden op grote transformatie en crises. Zij stelt dat het bij die voorbereiding niet alleen om crisisplannen en protocollen , maar om het vergroten van de veerkracht van mensen, organisaties en instituties. Volgens Van Oudenhoven hebben we in dat kader meer dan ooit behoefte aan gemeenschapszin en verbinding. Van Oudenhoven- van der Zee pleit in haar oratie voor een overheid die receptief is en samenwerkt met burgercollectieven. Deze sociale initiatieven kunnen veel betekenen in tijden van crisis, maar krijgen nu nog te weinig ruimte en vertrouwen. Daarnaast is het van belang dat kwetsbare groepen extra ondersteuning krijgen en om te zorgen voor verbinding over groepsgrenzen heen. Tot slot schetst zij het belang van een verbindend verhaal over een gedeelde toekomst waarin iedereen zich herkent, ongeacht afkomst of overtuiging. Haar belangrijkste boodschap: veerkracht ontstaat door verbinding – tussen mensen, groepen en overheid – en daar moeten we actief in blijven investeren. mensen elkaar steunen en samen tot oplossingen komen in onzekere tijden.
LINK: https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2025/06/27/wat-ons-verbindt/Oratieboek+Karen+van+Oudenhoven.pdf
TREFWOORDEN: Diversiteitsbeleid
Etnische minderheden
Burgerschap
Buurtbeheer - soc. vernieuwing

Multiculturele samenleving
CODE: 146.25

TITEL: Samenleven in Nederland. Surveyonderzoek naar samenleven in diversiteit. Kennisdocument
UITGAVE: Den Haag : Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) , 2025
SAMENVATTING: Kennisdocument. Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) gaat in 2025 en 2026 de survey Samenleven in Nederland (SIN) uitvoeren. Doel van dit onderzoek is inzichtelijk maken hoe het gaat met het samenleven in diversiteit. Het onderzoek bouwt voort op de Survey Integratie Migranten (SIM), die sinds 2006 elke vijf jaar werd uitgevoerd. Anders dan in de SIM, die vooral gericht was op de vraag hoe mensen met een migratieachtergrond hun weg vinden in de Nederlandse samenleving, staat in dit onderzoek het samenlevingsperspectief centraal. De kernvraag is hoe mensen samenleven in diversiteit. In dit visiedocument wordt een toelichting op het samenlevingsperspectief gegeven. Er wordt gestart vanuit de samenleving. In een samenleving waarin mensen zich met elkaar verbonden voelen en actief meedoen, is het mogelijk om gezamenlijke doelen te realiseren. Dit is niet alleen cruciaal voor een sterke verzorgingsstaat of een veilige omgeving om in te wonen, werken en leren. Met elkaar kunnen samenleven is ook een vereiste voor het aanpakken van prangende maatschappelijke vraagstukken en de weerbaarheid ten opzichte van maatschappelijke crises. Veel mensen in Nederland hebben het gevoel dat de samenleving verhardt, omgangsvormen verslechteren en dat de toenemende diversiteit het samenleven onder druk zet. Ze maken zich zorgen over het samenleven in Nederland (Miltenburg et al. 2024). De sociale structuren in Nederland zijn de afgelopen decennia veranderd (Woittiez et al. 2024). Een van de ontwikkelingen die daarvoor heeft gezorgd is migratie. Door migratiestromen is de samenstelling van de Nederlandse bevolking naar herkomst diverser geworden. Dit heeft geleid tot nieuwe culturele en sociale dynamieken binnen gemeenschappen. Maar niet alleen migratie zorgde voor een verandering in de sociale structuren. Ook globalisering, de toename van digitale technologieën, individualisering en secularisering hebben het samenleven doen evolueren en maakten sociale identiteiten meer fluïde. Anno 2025 bestaat deze uit mensen met uiteenlopende kenmerken, waarden, overtuigingen, achtergronden en belangen. Hoe leven zij samen in Nederland? Wat maakt dat zij – tegen de achtergrond van die verscheidenheid – al dan niet constructief samenleven? Dat is de focusvraag van het onderzoek dat het SCP gaat doen. De redenatie daarbij is dat de kans op een welvarende, veilige en weerbare maatschappij groter wordt als veel mensen participeren in de samenleving en zich hier ook onderdeel van voelen. Als mensen zich overwegend positief verhouden tot andere mensen en groepen, vertrouwen hebben in anderen en in instituties, en basale gemeenschappelijke waarden en normen onderschrijven. In deze situaties is sprake van constructief samenleven.
LINK: https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2022/10/11/gevestigd-maar-niet-thuis.-eerste-bevindingen-uit-de-survey-integratie-migranten-sim2020/Gevestigd+maar+niet+thuis.pdf
TREFWOORDEN: Maatschappelijke positie
Etnische minderheden
Basisonderwijs (Primair-)
Discriminatie
Multiculturele samenleving

Participatie
Interetnische verhoudingen
CODE: 145.25

TITEL: De (h)erkenning van hoogbegaafdheid bij kinderen met een migratieachtergrond
AUTEUR(S): Fikrat-Wevers, S.
Verstappen, M.
Peper, J.
Arslan, I.
UITGAVE: Utrecht : Kennisplatform Inclusief Samenleven, 2025
SAMENVATTING: Verkennend onderzoek naar de vraag in hoeverre de signalering van kenmerken van hoogbegaafdheid voldoende inclusief is voor kinderen met een migratieachtergrond in het primair onderwijs. Uit eerder onderzoek blijkt dat deze kinderen aanzienlijk minder vaak als hoogbegaafd worden herkend dan kinderen zonder migratieachtergrond. Deze verkenning biedt verschillende mogelijke verklaringen voor deze ongelijkheid. Het is gebaseerd op literatuuronderzoek en 6 individuele interviews en drie groepsgesprekken met experts op het gebied van hoogbegaafdheid, ouders/verzorgers van kinderen met een migratieachtergrond en onderwijs- en zorgprofessionals die werken met kinderen met kenmerken van hoogbegaafdheid. In totaal participeerden 18 deelnemers in dit onderzoek. Een belangrijk resultaat is het ontbreken van een eenduidige definitie van hoogbegaafdheid in de praktijk. In combinatie met beperkte kennis bij onderwijs- en zorgprofessionals vergroot dit de kans op subjectieve oordelen en stereotiepe beelden, waardoor de (cognitieve) capaciteiten van kinderen met een migratieachtergrond niet altijd worden herkend én erkend. Ook lijkt er sprake te zijn van culturele en talige bias in signaleringsinstrumenten en intelligentieonderzoeken. Ouders/verzorgers van kinderen met een migratieachtergrond voelen zich bovendien regelmatig niet serieus genomen en ervaren drempels in de toegang tot intelligentieonderzoek en passende ondersteuning. Uit de literatuur en de interviews met ouders/verzorgers, onderwijsprofessionals, hoogbegaafdheidsexperts en zorgprofessionals komt dus een eenduidig beeld naar voren: de signalering van kenmerken van hoogbegaafdheid lijkt op dit moment nog onvoldoende inclusief. Geconcludeerd wordt dat hoogbegaafde kinderen met een migratieachtergrond mogelijk te maken hebben met een dubbele ongelijkheid: enerzijds doordat leraren beschikken over beperkte kennis over hoogbegaafdheid in het algemeen, en anderzijds door een gebrek aan aandacht voor diversiteit en (onbewuste) vooroordelen. Professionals hanteren vaak een benadering die uitgaat van de dominante norm, waardoor signalen van hoogbegaafdheid bij een grote groep kinderen over het hoofd worden gezien, waardoor deze kinderen niet altijd de erkenning en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Op basis van de resultaten van deze verkenning pleiten de auteurs voor een eenduidige definitie van hoogbegaafdheid, waarin ruimte is voor verschillende uitingsvormen van hoogbegaafdheid. Daarnaast wordt gepleit voor het stimuleren van reflectie op vooroordelen bij professionals en het vergroten van de competenties ten behoeve van diversiteitssensitief werken met kinderen en hun ouders verzorgers. Ook transparante, eenduidige en inclusieve procedures van signalering kunnen bijdragen aan het overbruggen van de barrières in het (h)erkennen van kenmerken van hoogbegaafdheid bij kinderen met een migratieachtergrond.
LINK: https://www.kis.nl/sites/default/files/2025-07/424637_hoogbegaafdheid-kinderen-migratieachtergrond.pdf

TREFWOORDEN: Basisonderwijs (Primair-)
Onderwijsbeleid
Neurodiversiteit
Etnische minderheden
Schoolloopbaan
CODE: 711.25

TITEL: Femicide en femicidebeleid: Een terreinverkenning
UIT: Proces,Jrg. 103, Nr. 2, pp. 105-121. https://doi.org/10.5553/PROCES/016500762024102002005
AUTEUR(S): Alberts, A.
Althoff, M.
UITGAVE: 2024
SAMENVATTING: In dit artikel onderzoeken de auteurs in hoeverre Nederland een 'vrouwenmoordprobleem' of femicide-proleem heeft en of dit specifiek beleid vereist. Op basis van een analyse van definities van vrouwenmoord lijkt het fenomeen geen duidelijke omschrijving te hebben. Dit gebrek aan duidelijkheid heeft gevolgen voor de gegevens over vrouwenmoord, die daardoor verschillende soorten geweld lijken te omvatten en door de Nederlandse media verkeerd worden geïnterpreteerd. De auteurs merken op dat Nederland al beleid heeft voor deze verschillende vormen van gendergerelateerd geweld, waardoor specifiek beleid voor femicide overbodig lijkt. Hoewel femicide een ernstig probleem is, concluderen de auteurs dat specifiek beleid op dit moment niet lijkt bij te dragen aan het zichtbaarder en minder urgent maken van femicide.
LINK: https://pure.rug.nl/ws/portalfiles/portal/988614118/Femicide_en_femicidebeleid
.pdfTREFWOORDEN: Overheidsbeleid
Vrouwen
Geweld
Geweldpreventie
Huwelijk
Eerwraak
Criminaliteit
Huiselijk geweld
CODE: 323.24

TITEL: Gender neutrality and the Prevention and Treatment of Violence – A Dutch Perspective
UIT: Women & Criminal Justice, Vol. 31, No. 1, pp. 40-52, DOI: 10.1080/08974454.2019.1661934
AUTEUR(S): Althoff, M.
Slotboom, A.M.
Janssen, J.
UITGAVE: 2021
SAMENVATTING: Paper.One of the important themes in debating violence in the international political fora is 'violence against women', which is explicitly emphasized by The Convention of Istanbul. The Netherlands have ratified this convention but partially due to Dutch influence it was stated that although women do suffer more from violence, that does not mean that there are no male victims of violence and that the state and policy makers should provide for them too. As a consequence, Dutch governmentaims at 'gender neutrality' in their approaches to prevent and treat violence. This approach has dealt with some criticism, some wonder nowadays whether this focus on 'gender neutrality' has negative

consequences for addressing the hardship that women have to deal with. In this paper the auhtors will try to answer the previous question by looking into three examples: domestic violence, honourrelated violence, and prostitution & human trafficking policy, all in the Netherlands All things considered, the authors conclude that the official policy of the government combatting violence is formulated in gender-neutral terms, but in practice, the approach is slightly less gender-neutral than might be envisaged, with more emphasis on providing assistance to female victims and treating male perpetrators. That does not mean that this will guarantee enough attention for “violence against women”. As several researchers and policymakers have repeatedly emphasized, too little attention is paid to causes and treatment of violence based on a gendered framework. In addition, despite the fact that policy is aimed at all victims in dependency relationships, little attention is still paid to male victims. The gender-neutral policy of the Netherlands may not be as neutral as formulated - but it does require clarity about the direction of the approach. We now call the policy gender-neutral, but in practice we mainly have an eye for female victims and male perpetrators, we have too little eye for a gendered framework and at the same time we also maintain gender stereotyping. Room for improvement in the Dutch policy on combatting violence. However, a lesson learned from the Dutch experience is that, despite the necessary improvement that still needs to be done, the Dutch gender-neutral framework offers ample opportunity to incorporate police and practice for male victims, female perpetrators and a gendered framework.
LINK:
https://research.rug.nl/files/166343011/Gender_neutrality_and_the_Prevention_and_Treatment_of_Violence_A_Dutch_Perspective.pdf
TREFWOORDEN: Mannen
Vrouwen
Eerwraak
Justitie
Discriminatie
Geweld
Huiselijk geweld
Overheidsbeleid
CODE: 175.21

TITEL: "Alsof je geen grenzen hebt": De rol van seksisme, heteronormativiteit en de monoseksuele norm in seksueel geweld tegen bi+ vrouwen
AUTEUR(S): Naezer, M.
Hehenkamp, F.
Verlee, S.
Myren, B.
UITGAVE: Amsterdam : Bi+ Nederland / Atria, Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis,, 2025
SAMENVATTING: Dit onderzoek is een samenwerking tussen Bi+ Nederland en Atria, Kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van Act4Respect-Unlimited, een samenwerking tussen Atria, Rutgers en het COC, gefinancierd door het Ministerie van OCW. Bi+ vrouwen krijgen relatief vaak te maken met seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGSGG). Over de oorzaken van deze hoge prevalentie en over de aard van het geweld is echter maar weinig bekend. Dit onderzoek draagt bij aan het oplossen van deze kennislacune. In dit rapport staat de volgende onderzoeksvraag centraal: Welke

rol speelt seksuele oriëntatie in de ervaringen van bi+ vrouwen met seksueelgrensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (SGSGG)? Deze vraag is uitgesplitst in de volgende deelvragen:

• Met welke vormen van SGSGG krijgen bi+ vrouwen te maken?
• In welke (online en/of offline) contexten vindt dit geweld plaats?
• Welke onderscheidende factoren en mechanismen spelen een rol in het SGSGG dat bi+ vrouwen meemaken?

Om een antwoord te vinden op deze onderzoeksvragen, deden we kwalitatief onderzoek, bestaand uit: Een literatuurstudie; 15 semigestructureerde interviews met 16 bi+ vrouwen die SGSGG hebben meegemaakt; en 3 geschreven bijdragen van bi+ vrouwen die SGSGG hebben meegemaakt. De empirische analyse is dus gebaseerd op de ervaringen van 19 bi+ vrouwen. Deze vrouwen zijn redelijk divers wat betreft leeftijd, etnische achtergrond en woonplaats. Wel zijn vrouwen jonger dan 21 en ouder dan 50 ondervertegenwoordigd, en zijn vrouwen uit Noord-Holland oververtegenwoordigd. Conclusies. De analyse laat zien dat een bi+ seksuele oriëntatie op verschillende manieren en momenten kan samenhangen met SGSGG. De grote gemene deler hierin is de sterk gemarginaliseerde maatschappelijke positie van bi+ vrouwen.

Deze conclusie kan worden uitgewerkt in 3 deelconclusies:

(1). Bi+ vrouwen ervaren drievoudige marginalisering en minderheidsstress, voortkomend uit seksisme, de heteronorm en de monoseksuele norm. Deze optelsom maakt de maatschappelijke positie van bi+ vrouwen zeer kwetsbaar. Respondenten krijgen te maken met specifieke stereotypen, vooroordelen en discriminatie. Zo voelen respondenten zich vaak onzichtbaar of juist hyper-zichtbaar als bi+ persoon; hebben ze het gevoel tussen twee werelden in te vallen (de “hetero wereld” en de “queer wereld”); en krijgen ze te maken met hyperseksualisering en miskenning van hun seksuele oriëntatie

(2) Respondenten rapporteerden uiteenlopende vormen van SGSGG, waarin hun Seksuele oriëntatie soms een grotere en soms een kleinere rol speelde. Er zin drie SGSGG:. SGSGG door onbekenden; SGSGG door dates/partners, SGSGG door vrienden en bekenden. De beschreven ervaringen verschillen wat betreft de context van het geweld, de leeftijd van het slachtoffer, de relatie met de pleger, en de handelingen die plaatsvonden.

(3) Seksuele oriëntatie kan op minstens drie manieren een rol spelen in de ervaringen van bi+vrouwen met SGSGG:

a. Bi+ vrouwen zijn kwetsbaarder voor het meemaken van SGSGG door drievoudige marginalisering en daaruit voortkomende minderheidsstress. Marginalisering en minderheidsstress berokkenen immers schade aan het welzijn en zelfvertrouwen van deze vrouwen, en daarmee aan hun weerbaarheid. Bovendien gaven sommige respondenten aan dat zij door hun gemarginaliseerde positie een minder sterk en minder veilig sociaal netwerk hadden, waardoor ze een gemakkelijke “prooi” werden.

b. Bi+ vrouwen krijgen te maken met specifieke vormen van geweld waarin naast seksisme en de heteronorm ook de monoseksuele norm een rol speelt. Zo werd een respondent door haar partner onder druk gezet om seks met hem te hebben, om te “bewijzen” dat ze “echt bi” was en niet lesbisch. Ook lijken plegers vaak te handelen vanuit seksistische, heteronormatieve en mononormatieve motieven, waarbij met name de hyperseksualisering van bi+ vrouwen vaak genoemd werd. Plegers leken zich extra aangemoedigd te voelen door het stereotype dat bi+ vrouwen altijd behoefte hebben aan seks met mannen, ook als ze al een vrouwelijke partner hebben, en door het stereotype dat bi+ vrouwen altijd en overal met iedereen seks zouden willen hebben: “alsof je geen grenzen hebt”.

c. Bi+ vrouwen krijgen te maken met specifieke gevolgen die samenhangen met hun bi+ oriëntatie, en hun gemarginaliseerde positie bemoeilijkt het vinden van adequate hulp. Specifieke gevolgen zijn: niet meer intiem durven zijn met mensen met dezelfde

genderidentiteit als de pleger, zich minder vrij voelen om zich op een bepaalde manier te gedragen (bijvoorbeeld hand in hand lopen met vriendin), en twijfel over de “echtheid” van de eigen bi+ oriëntatie. Om negatieve gevolgen te beperken, kan adequate hulp cruciaal zijn. Hulp zoeken kan voor deze groep slachtoffers echter extra moeilijk zijn: ze kunnen door alle marginalisering en minderheidsstress minder sterk in hun schoenen staan en/of onvoldoende energie hebben om hulp te zoeken, en ze kunnen twijfelen of ze de hulp wel waard zijn. Verder kunnen slachtoffers het zoeken van hulp soms uitstellen, uit angst voor een gebrek aan acceptatie en/of begrip. Respondenten die wél hulp zochten en vonden, kregen soms te maken met een gebrek aan kennis over de mogelijke verbanden tussen SGSGG en een bi+ seksuele oriëntatie. Hierdoor kregen zij niet altijd de best mogelijke hulp.
LINK: https://act4respect.seksindepraktijk.nl/wp-content/uploads/2025/04/Onderzoek-Alsof-je-geen-grenzen-hebt.pdf
TREFWOORDEN: Discriminatiebestrijding
Discriminatie
Biseksualiteit
Argumentatie (reageren op)
Intimidatie
Vrouwen
Geweld
Seksualiteit
CODE: 005.25

TITEL: Wat is racisme? En wat is het niet? 7x vraag en antwoord uit de wetenschap
AUTEUR(S): Felten, H.
Cadat-Lampe, M.
Joemmanbaks, F.
UITGAVE: Utrecht : Movisie, 2025
SAMENVATTING: Artikel over racisme. Achtereenvolgens worden de volgende vragen behandeld:
(1). Wat is racisme?
(2.) Hoe kan racisme bestaan als rassen niet bestaan?
(3.) Komt racisme alleen voor onder witte mensen?
(4.) Wat is het verschil tussen racisme en discriminatie?
(5.) Wanneer is iemand racistisch?
(6.) Wat kun je als organisatie doen tegen racisme?
(7.) Wat kun je zelf doen tegen racisme? (met tips)
LINK: https://www.movisie.nl/artikel/wat-racisme-wat-niet
TREFWOORDEN: Discriminatiebestrijding
Discriminatie
Etnische minderheden
Arbeid - Werkgelegenheid
Racisme
Gemeentelijke overheid
Antidiscriminatiebeleid
Wetenschappen
CODE: 011.25

TITEL: Voortgang van de prioriteiten uit het plan van aanpak ‘Stop femicide!’
UITGAVE: Den Haag : Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport / Ministerie van Justitie en Veiligheid / Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap, 2025
SAMENVATTING: Brief (d.d. 10 juli 2025) van de verantwoordelijke bewindslieden (staatssecretarissen Langdurige Zorg en Maatschappelijke Zorg / Rechtsbescherming / Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), over de voortgang van het plan van aanpak "Stop Femicide!". Het beleidsplan ‘Stop femicide!’ van de rijksoverheid is in juni 2024 gelanceerd. Dit is een plan van aanpak om dodelijk geweld tegen vrouwen en meisjes door (ex-)partner of familie (femicide) te voorkomen. Deze brief gaat in op de activiteiten en beleidsinspanningen die zijn geleverd in de periode juni 2024 -juni 2025. Deze hebben met name betrekking op: . Versterken van de bewustwording in de samenleving; . het vergroten van de deskundigheid van professionals; . het benoemen van het aard van het geweld; . het bevorderen van gelijkheid van mannen en vrouwen; . het verbeteren van de bescherming van slachtoffers; . een goede veiligheids- en risicobeoordeling; . het verbeteren van de strafrechtelijke aanpak van psychisch geweld . beter hulpaanbod voor plegers . goede onderbouwing van de aanpak en lerend verbeteren . het versterken van de landelijke coördinatie. Bijlage bij deze brief is een contourennota over een een nog in te dienen wetsvoorstel dat leidt tot een afzonderlijke strafbaarstelling van psychisch geweld. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft in de afgelopen periode gesprekken gevoerd met betrokken organisaties en experts. Uit deze verkennende gesprekken is het volgende beeld naar voren gekomen. Bepaalde vormen van psychisch geweld zijn op dit moment al strafbaar, bijvoorbeeld als dwang (artikel 284 Sr), bedreiging (artikel 285 Sr), belaging (artikel 285b Sr) of mishandeling (artikel 300 Sr). Er wordt vooral een leemte ervaren als het gaat om het stelselmatige of patroonmatige handelen dat wordt aangeduid als ‘dwingende controle’. Dit is een patroon van gedragingen, al dan niet escalerend in mate en ernst, waarbij iemand een ander inperkt in diens zelfbeschikkingsrecht, door die ander op stelselmatige basis dominerend, bedreigend of controlerend te bejegenen.De staatssecretaris Rechtsbescherming constateert op basis van deze verkenning dat er vooral behoefte aan is om het hiervoor beschreven patroonmatige handelen onder het bereik van de strafwet te brengen, om het in de praktijk ervaren gat in het huidige strafrechtelijk kader te dichten. Daarom zal het wetsvoorstel, ook om dit zo effectief mogelijk te maken, zich hierop richten. Omdat dwingende controle tot gevolg kan hebben dat het slachtoffer in voortdurende angst leeft voor degene die dwingende controle uitoefent, vervreemd raakt van diens eigen oorspronkelijke normen en waarden, zichzelf schaamt of de schuld bij zichzelf legt, zal er geen klachtvereiste worden gekoppeld aan de beoogde strafbepaling. Dit betekent dat de mogelijkheid om een strafvervolging in te stellen niet afhankelijk zal zijn van de wens daartoe van het slachtoffer. Het Openbaar Ministerie zal de mogelijkheid hebben om op eigen initiatief een opsporingsonderzoek te verrichten en vervolging in te stellen. Dit sluit aan bij het voornemen, dat eveneens in dit wetsvoorstel wordt meegenomen, om het klachtvereiste voor belaging (ook wel: stalking) op te heffen.
PLAN: https://open.overheid.nl/documenten/7428c2b8-01fb-4ff9-99d2-a86b789daf39/file
KAMERBRIEF: https://open.overheid.nl/documenten/dd9ffec7-8471-40b6-8dad-7dd97ffa4b55/file
Contouren van de afzonderlijke strafbaarstelling van psychisch geweld: https://open.overheid.nl/documenten/cfc28bf4-2747-42de-9722-3a4ba50cf21d/file

MOTIES:https://open.overheid.nl/documenten/0bf96174-17a1-4be8-a38e-26664115074e/file
BESLISNOTA:
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2025/07/10/beslisnota-bij-kamerbrief-over-voortgang-van-de-prioriteiten-uit-het-plan-van-aanpak-stop-femicide
TREFWOORDEN: Overheidsbeleid
Vrouwen
Geweld
Geweldpreventie
Huwelijk
Eerwraak
Criminaliteit
Huiselijk geweld
CODE: 323.25

TITEL: Huiselijk geweld en femicide in Nederland. Wat vertellen de cijfers van 2020 - 2024 ons?
UITGAVE: Den Haag : Het Informatie-analyseteam (IAT) - Politie, directoraat-generaal Politie en Veiligheidsregio's (DGPenV) / Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) / Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), 2025
SAMENVATTING: Infographic over huiselijk geweld en femicide in Nederland in de periode 2020 - 2024. De analyse is gemaakt door het Informatie-Analyseteam (IAT) in opdracht van de Nationale Politie en het Ministerie van Justitie en Veiligheid.Het betreft cijfers vanuit het perspectief van de politie. De infographic biedt geen volledig overzicht van huiselijk geweld in Nederland, aldus de onderzoekers. Dit onderzoek biedt geen volledig overzicht van huiselijk geweld in Nederland. De analyse richt zich op huiselijk geweld vanuit het perspectief van de politie: CBS onderzoek geeft een breder beeld door onderzoek onder een afspiegeling van de samenleving. Er zijn incidenten in de politiesystemen gebundeld om onderliggende patronen. zichtbaar te maken. Hierbij waren de auteurs afhankelijk van de kwaliteit en beschikbaarheid van de data. Dit blijft een benadering. Per casus wordt maximaal twee jaar teruggekeken, waardoor langdurige patronen buiten beeld blijven. De onderzoekskwaliteit wordt bepaald door de compleetheid en nauwkeurigheid van de informatie die in BVH wordt vastgelegd. Het werkelijke aantal incidenten is hierdoor mogelijk onderschat. Ook de geweldsrichting blijft vaak onduidelijk door het ontbreken van systematische vastlegging. Tussen 2020 en 2024 zijn er 354.024 incidenten van huiselijk geweld geregistreerd. Dit zijn bij politie geregistreerde incidenten met een projectcode huiselijk geweld, aangevuld met incidenten met o.a. een Veilig Thuis formulier. Het grootste deel van de huiselijk geweldsincidenten heeft betrekking op ruzies/huiselijke twist (57%), eenvoudige mishandeling (14%) en bedreiging (6%). Deze cijfers laten sinds 2020 een daling van 18% zien. Maar uit CBS-onderzoek naar zelfgerapporteerde slachtoffers blijkt dat het aantal slachtoffers sinds 2020 stabiel is gebleven op 9% van de volwassen bevolking. Femicide is lastig te kwantificeren. Het verwijst naar de moord op een vrouw vanwege haar gender, waarbij motief en context cruciaal zijn. Dit blijkt vaak pas in het strafproces en niet vanuit de politiedata. Daarom is gekeken naar het totaal aantal vrouwendodingen en fataal huiselijk geweld in politieregistraties. Bij meer dan de helft (58%) van de fatale huiselijk geweldsincidenten bij vrouwen, is de (ex-)partner de verdachte. Bij vrouwendoding speelt huiselijk geweld een grotere rol dan bij mannendoding. De onderzochte groepen slachtoffers en verdachten onderscheiden zich in veel kenmerken van de gemiddelde bevolking en van elkaar. De volgende patronen komen bij alle typen huiselijk geweld in meer of mindere mate naar voren: Specifieke gezinssituaties: Ouders/partners die uit elkaar gaan, een eenoudergezin, het hebben (gehad) van een tienerouder of een gezinslid met licht verstandelijke beperking of in speciaal onderwijs. Eerder contact met justitie: Zowel verdachten als slachtoffers zijn vaker eerder in aanraking geweest met justitie en staan vaker geregistreerd als slachtoffer van onder meer.Slechtere financiële situatie Minder goede financiële situatie, zowel persoonlijk, in het huishouden als in de buurt. Met name vaker schulden. Eerdere hulpverlening: Vaker al hulp ontvangen in het kader van jeugdhulp- en bescherming, ggz en slachtofferhulp.
LINK: https://open.overheid.nl/documenten/c1b36232-5348-45eb-8d1c-cd5b3950ed9b/file
TREFWOORDEN: Overheidsbeleid
Vrouwen
Geweld

Geweldpreventie
Huwelijk
Eerwraak
Criminaliteit
Huiselijk geweld
CODE: 175.25

TITEL: Factheet femicide in Nederland, 2014-2024
UITGAVE: Leiden : Universiteit Leiden, 2025
SAMENVATTING: Factsheet over femicide. Deze facstheet is een product van de monitor Femicide Monitor van de Universiteit die is gelanceerd op 3 april 2025.Hoe komt de Monitor tot stand? In de 'Femicide Monitor' staan alle zaken van moord en doodslag met een vrouwelijk slachtoffer. De data waarop de Femicide Monitor is gebaseerd bestaat uit data van de politie, data van het Openbaar Ministerie, rechterlijke uitspraken en mediaberichten.Femicide is het doden van een vrouw of meisje (deels) omdat ze een vrouw is. Daarom is het belangrijk hier op te merken dat niet elke moord op een vrouw een femicide hoeft te zijn. Er zijn ook zaken waarbij het incident niets met gender te maken had. Toch staan deze zaken ook in de Femicide Monitor, omdat er momenteel geen goede wetenschappelijke manier hebben om dit onderscheid te kunnen maken. Door het ontbreken van een wetenschappelijk sluitende en te operationaliseren definitie van femicide, zijn in deze factsheet alle vrouwelijke slachtoffers van moord en doodslag in 2014 -2024. Er waren in die periode 448 vrouwelijke slachtoffer van moord en doodslag . 80% van de zaken vonden binnenshuis . 91 %van de daders is een man.
LINK: https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/governance-and-global-affairs/isga/factsheet-femicide-in-nederland-3.0.pdf
TREFWOORDEN: Overheidsbeleid
Vrouwen
Geweld
Geweldpreventie
Huwelijk
Eerwraak
Criminaliteit
Huiselijk geweld
CODE: 175.25

TITEL: “Welke f*cking grenzen had ik nog moeten hebben.” De impact van structureel geweld op de ervaring van seksueel geweld tegen intersekse personen
AUTEUR(S): Marinus, M.A.
Myren, B.
UITGAVE: Amsterdam / Nijmegen : Act4Respect-Unlimited (A4R-U) / NNID, expertisecentrum seksediversiteit, 2025
SAMENVATTING: Onderzoek naar de ervaringen van intersekse personen met seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdende ervaringen (SGSGE). Omdat er nog maar weinig bekend is over dit onderwerp onder intersekse personen, is dit een verkennend onderzoek met als doel om inzicht te krijgen in de verschillende soorten ervaringen. De hoofdvraag is daarom breed ingestoken en luidt: “Welke ervaringen met SGSGE hebben intersekse personen en hoe hebben zij deze beleefd?” Na de inleiding in hoofdstuk 1, wordt in hoofdstuk 2 de hoofdvraag geïntroduceerd en de theoretische onderbouwing beschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft de onderzoeksmethoden, gebaseerd op kwalitatieve dataverzameling door diepte-interviews en opgeschreven ervaringen. In hoofdstuk 4 worden de

resultaten gepresenteerd met geanonimiseerde citaten. In hoofdstuk 5 kunt u de discussie lezen en in hoofdstuk 6 de conclusie met aanbevelingen. Dit verkennende onderzoek is ontstaan vanuit de noodzaak om zicht te krijgen op de ervaringen van intersekse personen met seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdende ervaringen (SGSGE). Juist omdat deze verhalen zelden gehoord worden en vaak onzichtbaar blijven binnen bestaande onderzoeken naar seksueel geweld, is het van groot belang om specifiek naar deze doelgroep te luisteren. Negen intersekse personen namen deel aan dit onderzoek: vijf via diepte-interviews en vier stuurden geschreven reflecties in op basis van gestelde vragen. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat deelnemers fysiek-, (non)verbaal-, psychisch en soms ook online SGSGE meemaken en dit in verschillende contexten, zoals (liefdes)relaties, tijdens het opgroeien, het uitgaan, in de werkcontext en in de medische context hebben ervaren. Ze beschrijven hoe zij niet alleen te maken krijgen met SGSGE, maar ook met andere vormen van geweld. Deze verschillende vormen van geweld vormen een patroon dat structureel plaatsvindt en vaak niet los te zien is van het intersekse zijn zelf. Velen ondergingen als kind en jongvolwassene ingrijpende medische behandelingen die jarenlang doorgingen, vaak zonder duidelijke uitleg of volledige instemming, wat door diverse deelnemers zelf alsSGSGE beschreven werd . Machtsdynamieken en normen spelen bij het ervaren SGSGE een belangrijke rol. In de medische context betekent dit dat veel deelnemers geen grenzen konden aangeven of vragen durven te stellen. Deze ervaringen worden als herhaaldelijk en diepgaand grensoverschrijdend beschreven. De effecten van het structurele geweld in diverse contexten, inclusief SGSGE, reikt ver: gevoelens van eenzaamheid, schaamte en het verlies van vertrouwen in anderen komen veel voor. Tegelijkertijd blijkt uit het onderzoek ook veerkracht: deelnemers geven aan baat te hebben bij psychologische ondersteuning, therapie en ervaringsuitwisseling Om recht te doen aan deze groep, is verandering op meerdere niveaus noodzakelijk. Hulp- en zorgprofessionals dienen zich meer bewust worden van de ervaring van intersekse personen in het ziekenhuis en hen leren zien als gelijkwaardige gesprekspartners. Beleidsverandering is nodig: van het volledig informeren en betrekken van patiënten tot aandacht voor psychologische impact en het bieden van echte keuzevrijheid. Ook daarbuiten, zoals in het onderwijs en de uitgaanswereld, is bewustwording nodig over de schadelijke gevolgen van binaire en heteronormatieve aannames, en over het bestaan van seksediversiteit. Preventie van SGSGE begint met kennis over seksediversiteit, structureel geweld, en over hoe we wérkelijk kunnen luisteren naar intersekse personen. Alleen dan ontstaat er ruimte voor gelijkwaardige relaties, zorg op maat en een samenleving waarin iedereen zich gehoord, erkend en veilig kan voelen. Dit onderzoek is een samenwerking van het programma Act4Respect-Unlimited (A4R-U) met NNID, expertisecentrum seksediversiteit. A4R -U is een samenwerking tussen Atria, COC en Rutgers met als doel (online) seksueel grensoverschrijdend gedrag, seksueel geweld en (ex-) partnergeweld onder jongeren terug te dringen en prettige ervaringen te bevorderen. Act4Respect-Unlimited wordt gefinancierd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).
LINK: https://act4respect.seksindepraktijk.nl/wp-content/uploads/2025/07/A4R_NNID_Welke-f_cking-grenzen-had-ik-nog-moeten-hebben_17-07-25-DEF-2-1-1.pdf
TREFWOORDEN: Discriminatiebestrijding
Discriminatie
Argumentatie (reageren op)
Intimidatie

Geweld
Transseksualiteit
Seksualiteit
Hulpverlening
CODE: 005.25

TITEL: Onderzoek seksueel grensoverschrijdend gedrag - 2-meting
AUTEUR(S): Werkhooven, J.M. van
Heuzels, L.
UITGAVE: Amsterdam : I&O Research, 2025
SAMENVATTING: Rapport van de tweemeting of 2-meting van een onderzoek naar een seksueel grensoverschrijdend gedrag dat is uitgevoerd in het kader van het het Nationaal Actieprogramma 'Aanpak Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld' dat op 13 januari 2024 is gelanceerd. Dit actieprogramma wordt gecoördineerd door het ministerie van OCW en het ministerie van SZW. I&O Research voerde in opdracht van deze ministeries een publieksmonitor uit. In dit onderzoek wordt aan de hand van een vragenlijst onderzocht wat het sentiment rond deze thematiek is onder Nederlanders van 18 jaar en ouder. Er is gevraagd naar wat men schaart onder grensoverschrijdend gedrag, hoe groot men het probleem vindt en hoe men handelt wanneer men met dit soort gedrag in aanraking komt. Een tweede doel van het onderzoek was het identificeren van groepen Nederlanders die min of meer hetzelfde over dit onderwerp denken. In 2023 heeft Ipsos I&O een eerste meting (nulmeting) uitgevoerd en hier een rapportage over opgeleverd . In 2024 voerde Ipsos I&O een eenmeting uit. In deze rapportage worden de resultaten van de tweemeting van 2025 gepresenteerd. Dit rapport bevat de resultaten van de 2-meting. De resultaten worden waar mogelijk vergeleken met de 0- en 1-meting. Voor de tweemeting is er een vragenlijst uitgezet in het I&O Research Panel onder Nederlanders van 18 jaar en ouder. Zij konden via een persoonlijke e-mailuitnodiging de vragenlijst online invullen. Voor dit onderzoek zijn 6.000 Nederlanders (18+) aangeschreven. In totaal vulden 2.510 Nederlanders de vragenlijst in. Sommige deelnemers kregen niet alle vragen te zien. Bij alle figuren wordt de steekproefbasis vermeld. De achtergrondgegevens van de deelnemers staan weergegeven in Tabel A.1 in de bijlage. De vragenlijst is in samenspraak met OCW opgesteld en de uitnodigingsmail is maandag 3 februari 2025 verstuurd. De drie metingen laten vergelijkbare resultaten zien. Op een aantal punten zien is er sprake van enkele (voorzichtige) bewegingen.
Hieronder wordt een aantal cijfers uitgelicht:
-Een meerderheid van de respondenten blijft seksueel grensoverschrijdend gedrag als een groot maatschappelijk probleem zien (55%) dat hardermoet worden aangepakt (66%).
- Ook vindt een groot deel dat ze zelf een rol hebben in de aanpak van deze problematiek (61%).
-Voor het derde jaar op rij geeft ongeveer de helft van de Nederlanders aan ervaring te hebben (gehad) met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit jaar heeft een grotere groep het gedrag op het werk ervaren dan vorig jaar (van 37% naar 44%). Dit is opvallend, aangezien een kleinere groep denkt dat het gedrag op de werkvloer plaatsvindt, zoals in het punt hierboven staat aangegeven. Daarnaast is het belangrijk om te realiseren dat 'vaker ervaren' ook kan betekenen dat mensen het gedrag op werk sneller als zijnde seksueel grensoverschrijdend (h)erkennen.
-Er is een aanzienlijke stijging in de waarneming van dit gedrag in de eigen omgeving (het horen of zien dat een ander het gedrag ervaart) (van 37% naar 59%), mogelijk deels door verandering in vraagstelling. De laatste twee metingen onderscheidden 'afgelopen 12 maanden' en 'eerder', de 0-meting niet. Ondanks de gelijke vraagstelling steeg het

percentage van 55% naar 59% tussen de vorige en huidige meting. Dit suggereert dat de vragenlijstwijziging niet de enige verklaring is voor de verandering- Het beeld van wat als seksueel grensoverschrijdend gedrag wordt gezien blijft grotendeels stabiel. -De groep die soms niet meer weet wat wel en niet mag of kan is kleiner geworden (van 51% naar 43%).
- Ongeveer driekwart (73%) van de Nederlanders vindt het belangrijk om na te denken of het eigen gedrag binnen de grenzen van anderen blijft, maar ruim de helft (55%) denkt niet na of hun eigen gedrag als grensoverschrijdend wordt gezien.
-De groep werkende Nederlanders die denkt dat het dankzij publieke schandalen (zoals The Voice) makkelijker is geworden om op werk (vaker) over seksueel grensoverschrijdend gedrag te praten, is kleiner geworden. Mogelijk is dat te verklaren omdat er in de periode vooraf aan de laatste meting geen grote schandalen in het nieuws waren.- Hoewel uit meerdere stellingen blijkt dat een kleinere groep met gemak over het onderwerp praat, geeft een veel grotere groep werkende Nederlanders aan dat ze het vaak of regelmatig met een collega bespreken met wie zij een goede band hebben (van 10% naar 22%). Het onderwerp wordt ook iets vaker besproken met andere collega's (van 8% naar 12%) en met leidinggevenden (van 4% naar 10%).- Sinds vorig jaar zijn er niet meer duidelijke afspraken gemaakt op werk over omgangsvormen: de helft geeft aan dat er duidelijke afspraken zijn.- Werkende Nederlanders hebben iets vaker gehoord of gezien dat iemand het gedrag heeft ervaren (van 73% naar 78%). Ook is er een grotere groep die twijfelt of het gedrag dat een ander heeft ervaren seksueel grensoverschrijdend was (van 73% naar 79%). -Twee jaar op rij ondernamen de helft van de werkende Nederlanders die het gedrag zelf hebben ervaren zelf geen actie. Dit komt voornamelijk omdat ze het incident niet erg genoeg vonden (59%), omdat zij zich er ongemakkelijk bij voelden (32%) of omdat ze de werksfeer niet willen verpesten (27%).
LINK: https://open.overheid.nl/documenten/b3cfea9f-8e7d-4eaa-b385-fe373375c6b4/file
BRIEF: https://open.overheid.nl/documenten/a1de06b6-e8d4-4bee-b0c1-483d623d56fc/file
TREFWOORDEN: Seksualiteit
Vrouwen
Mannen
Geweld
Intimidatie
Publieke opinie
Discriminatie
Werkvloer
Ouderen
CODE: 173.25

TITEL: Het Antiracismehandboek
AUTEUR(S): Lodik, C.M.
UITGAVE: Amsterdam : Bruna, 2021
SAMENVATTING: Handboek. Sinds de oprichting van de Black Lives Matter-beweging houden we ons massaal bezig met racisme. Wat is racisme? Is een onschuldig grapje wel oké? En zijn alleen witte mensen racistisch of kunnen personen van kleur dit ook zijn? Het blijkt ontzettend lastig om racisme in onze samenleving met wortels en al uit te roeien. Maar als meer mensen durven te ontdekken waar ze zelf weleens een misstap begaan, kunnen we steeds dichter naar een inclusieve samenleving toe groeien. Iedereen maakt weleens een fout, een lerende houding is waar het om draait. In haar boek laat de auteur zien waarom het belangrijk is om je met antiracisme bezig te houden, ook als je denkt niet racistisch te zijn. Dankzij

duidelijke voorbeelden en praktische tips weet je precies hoe je respectvol met je medemens omgaat, van welke kleur zij ook zijn. De auteur van dit boek is Chanel Lodik. Zij is een expert op het gebied van antiracisme. Ze richtte het bedrijf 'Meer kleur in de media' op, geeft trainingen over diversiteit in verschillende sectoren en is een veelgevraagd spreker met haar Antiracisme Masterclass. Via @marketingvrouw deelt ze dagelijks haar kennis met haar volgers op Instagram.
LINK: https://www.awbruna.nl/boek/non-fictie/chanel-lodik/het-antiracismehandboek/
TREFWOORDEN: Racisme
Beeldvorming
Nederland
Slavernij
Discriminatiebestrijding
Workshops & trainingen
CODE: 011.25

TITEL: "Vind je dit oké?" Opvattingen en praktijken rond seksueel consent onder heteroseksuele en queer jongeren
AUTEUR(S): Cense, M.
Miagostovich, A.
Kartopawiro, C.
Koole, J.
UITGAVE: Utrecht : Rutgers Expertisecentrum Seksualiteit , 2025
SAMENVATTING: Onderzoek naar opvattingen en praktijken rond seksueel consent onder heteroseksuele en queer jongeren. Dit kwalitatieve onderzoek is uitgevoerd om te achterhalen waarom er zoveel slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag zijn, terwijl slechts een kleine groep aangeeft wel eens over de grens van een ander te zijn gegaan. Om dit te onderzoeken zijn 33 verdiepende interviews gehouden met hetero en lhbtiq+ jongeren tussen 18-25 jaar, met een diversiteit aan achtergronden, seksuele en genderidentiteiten en ervaringen. De inclusie van de seksuele en genderdiversiteit is een meerwaarde van dit onderzoek. Op het vlak van culturele diversiteit is dit onderzoek beperkt, omdat maar 8 deelnemers een migratieachtergrond hebben. Hier is nog aanvullend onderzoek nodig. Omdat de werving ging via social media en via de sneeuwbalmethode, is met name met jongeren gesproken die zich op hun gemak voelen om over dit onderwerp te praten. Dat is ook een selectie.In dit onderzoek wordt duidelijk dat het aangeven van wensen en grenzen en communiceren over consent onlosmakelijk verbonden is met de ontwikkeling die jongeren doormaken naar seksuele agency, oftewel zelfbeschikking en zelfbewustzijn. Deze ontwikkeling verloopt bij iedereen anders en wordt beïnvloed door de sociale normen in de omgeving waar iemand opgroeit, iemands gender en seksuele identiteit en de leerervaringen die iemand opdoet. Zowel negatieve als positieve seksuele ervaringen dragen bij aan jezelf leren kennen, de ander kunnen inschatten, en durven communiceren over consent. Om deze leerweg te kunnen bewandelen, hebben jongeren de sociale ruimte nodig om ervaringen op doen, en positief seksueel gedrag te ontwikkelen. Ouders en vrienden zijn daarin belangrijk.Daarnaast bieden liefdevolle, gelijkwaardige relaties een veilige plek waar jongeren kunnen leren om zich te uiten en over seksualiteit te praten.Uit dit onderzoek komt naar voren dat communiceren over consent te maken heeft met de ontwikkeling van het individu en de relatie tot de ander, maar ook met de context van de seksuele ontmoeting (situationeel en

relationeel) en met machtsverhoudingen en gendernormen die er heersen in de hele samenleving. Genderongelijkheid en gendernormen werken door in de slaapkamer, op de ruimte die met name vrouwen ervaren om hun wensen en grenzen kenbaar te maken. Seksuele scripts (de dominante verhalen over hoe het hoort te gaan) zijn direct gelinkt aan gendernormen en genderrollen. Stereotiepe seksuele scripts maken dat communiceren over consent (te) vaak misgaat, bijvoorbeeld doordat de een (vaak een man) denkt dat de ander uit zichzelf wel een grens zal aangeven, terwijl de ander (vaak een vrouw) dit vanuit datzelfde script juist moeilijk vindt om iemand teleur te stellen en zich assertief op te stellen. Voor heteroseksuele jongeren geldt dat de seksuele scripts in het begin van hun seksuele 'loopbaan' heel dwingend kunnen zijn. De normen over hoe het moet, wat je leuk moet vinden en hoe je je moet gedragen worden aan alle kanten bevestigd. Dit maakt het moeilijker om je eigen kompas te ontwikkelen en je te durven uiten als je iets anders wilt. Voor queer jongeren geldt dat ze meer ruimte ervaren om hun eigen pad te volgen, omdat de subcultuur onder queer jongeren dit bevordert. Jezelf zijn en uitkomen voor wie je bent staat centraal en praten over seksualiteit is minder taboe. Queer jongeren hebben echter door de cisheteronormatieve samenleving meer moeite om zichzelf te accepteren. En dit gebrek aan zelfvertrouwen kan communicatie over consent belemmeren. Bovendien kunnen vrouwen die seks hebben met vrouwen en trans en non-binaire personen te maken krijgen met specifieke vooroordelen over hun seksuele en genderidentiteit.Een van de knelpunten die uit die onderzoek naar voren komt, is dat er zowel door jongeren als door professionals vaak over consent gepraat wordt als een eenmalige check voordat je seks hebt met iemand. Terwijl in de praktijk een doorlopende afstemming van beide kanten nodig is om te zorgen dat ieder zich telkens uitgenodigd voelt om aan te geven wat diegene wel en niet fijn vindt.
LINK: https://rutgers.nl/wp-content/uploads/2025/08/Onderzoeksrapport-Consent.pdf
TREFWOORDEN: Mannen
Vrouwen
Meisjes
Jongens
Opvoeding
Seksualiteit
Transseksualiteit
Hulpverlening
CODE: 173.25

TITEL: Voortgangsbrief discriminatie en racisme (april 2025)
UITGAVE: Den Haag : Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties , 2025
SAMENVATTING: Brief (d.d 25 april 2025) van de ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de voortgang van dossiers met betrekking tot discriminatie en racisme op het terrein van het ministerie van BZK. Tijdens het commissiedebat Discriminatie, racisme en mensenrechten van 29 januari 2025 heeft de minister de Kamer toegezegd om tweemaandelijks een brief te sturen over de voortgang en implementatie van dossiers met betrekking tot discriminatie en racisme op het terrein van het ministerie van BZK. In het kader van de hoofdlijnennotitie over de versterking van het stelsel van ADV's , zijn verschillende deelprojecten in gang gezet. Ten eerste is een start gemaakt met de voorbereiding van een concept wetsvoorstel. Het streven is dat de internetconsultatie in september 2025 van start kan gaan. Verder is op 1 maart 2025 gestart met een verkenning en het in kaart brengen van alle benodigde

werkzaamheden (per adv) voor de stelselherziening. De verkenning wordt uitgevoerd door BZK/Rijksconsultants. Voor de op te richten stichting is een begin gemaakt met het opstellen van conceptstatuten. Tegelijkertijd loopt de Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO) in verband met het overzetten van wettelijke taken en de bijbehorende financiering van de gemeenten naar de nieuwe organisatie. Op 3 maart 2025 is er een werkbezoek gebracht aan het Pieter Nieuwland College in Amsterdam. Dit bezoek vond plaats naar aanleiding van het rapport 'Anders behandeld' van de Kinderombudsman. Tijdens dit bezoek ben is de minister jongeren van de leerlingenraad en de Jongeren Adviesraad van de gemeente Amsterdam in gesprek gegaan over ervaren discriminatie onder kinderen en jongeren en de vraag hoe ADV's kindvriendelijker kunnen worden gemaakt. De ervaringen die de kinderen hebben gedeeld zijn schrijnend. In de brief geen de minister aan meerwaarde te zien in het uitbreiden van de Algemene wet gelijke behandeling met eenzijdig overheidshandelen. De komende periode tot aan de zomer zal gebruikt worden om verder uit te werken hoe deze uitbreiding eruit zou moeten komen te zien en in welke vorm deze gegoten wordt.
LINK: https://open.overheid.nl/documenten/47c0453d-233e-42ce-99e2-b5badd641785/file
BESLISNOTA: https://open.overheid.nl/documenten/9902604b-a6a7-49e6-9483-2818cdbd92e0/file
TREFWOORDEN: Discriminatie
Etnische minderheden
Antisemitisme
Discriminatiebestrijding
Racisme
Antidiscriminatiebeleid
CODE: 323.25

TITEL: Voortgangsbrief discriminatie en racisme (juni 2025)
UITGAVE: Den Haag : Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties , 2025
SAMENVATTING: Brief (d.d 7 juli 2025) van de ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de voortgang van dossiers met betrekking tot discriminatie en racisme op het terrein van het ministerie van BZK. Tijdens het commissiedebat Discriminatie, racisme en mensenrechten van 29 januari 2025 heeft de minister de Kamer toegezegd om tweemaandelijks een brief te sturen over de voortgang en implementatie van dossiers met betrekking tot discriminatie en racisme op het terrein van het ministerie van BZK. Deze brief is de tweede voortgangsbrief (eerste werd verstuurd op 22 april 2025). In deze tweede brief wordt achtereenvolgens ingegaan op: .|Versterking stelsel antidiscriminatievoorzieningen(adv's) . Institutionele discriminatie en risicoprofilering waaronder: Toetsingskader College voor de Rechten van de Mens .Bescherming tegen discriminatie op de BES-eilanden (Het wetsvoorstel 'Bescherming tegen discriminatie op de BES') . afdoening aantal moties
LINK: https://open.overheid.nl/documenten/cae7af2c-fc35-4a75-814a-33bd589831df/file
BESLISNOTA: https://open.overheid.nl/documenten/7454c6f5-04a7-405e-9112-3ac805fe68c/file
TREFWOORDEN: Discriminatie
Etnische minderheden
Antisemitisme
Discriminatiebestrijding
Racisme
Antidiscriminatiebeleid
Slavernij
CODE: 323.25

TITEL: Agressie en intimidatie richting rijksambtenaren
UITGAVE: Groningen / Utrecht : Enneüs, 2025
SAMENVATTING: Verkennend onderzoek te doen naar agressie en intimidatie veroorzaakt door burgers tegen rijksambtenaren. Met deze informatie kan aanlandelijk beleid worden gewerkt om de veiligheid van de dienstverlening te kunnen waarborgen. Middels rijksbreed vragenlijstonderzoek en interviews onder ambtenaren, leidinggevenden en kwaliteitsfunctionarissen is informatie opgehaald over: (1) Preventief handelen; (2) Ervaringen met agressie en/of intimidatie;(3) Nazorg voor de betrokken ambtenaar: (4) De afhandeling van (incident)meldingen; (5) Evaluatie van het proces. Er hebben 411 ambtenaren de vragenlijst ingevuld en afgerond. Zeven op de tien ambtenaren (die in contact staan met burgers) hebben in het afgelopen jaar te maken gehad met een vorm van agressie of intimidatie door burgers. Slechts een kleine minderheid van 13% is hier nog nooit mee geconfronteerd. Ambtenaren hebben veelal te maken met burgers die schelden, beledigen of hen intimideren, maar er zijn ook ernstigere gevallen gemeld van fysiek geweld, gijzeling en bedreiging, soms zelfs in de privésfeer van de ambtenaar. Een recente ontwikkeling die ambtenaren zorgen baart zijn de dreigementen van burgers om zichzelf iets aan te doen, waarbij de ambtenaar verantwoordelijk wordt gesteld. Uit de gesprekken blijkt dat ambtenaren zich soms in een lastige positie bevinden. Enerzijds willen ze begrip tonen voor de frustratie en machteloosheid die burgers kunnen ervaren in hun interacties met de overheid. Anderzijds voelen ze dat ze steeds meer moeten “slikken’’ zonder duidelijke grenzen te kunnen stellen. Dit wordt versterkt door wat zij ervaren als een verharding in de samenleving en een afnemend vertrouwen in overheidsinstanties.Ondanks dat de meeste rijksorganisaties wel beschikken over protocollen voor het omgaan met agressie (84% van de ambtenaren geeft dit aan), zijn deze richtlijnen vaak verouderd of moeilijk vindbaar. Er bestaan bovendien grote verschillen tussen organisaties. Bij sommige instanties, zoals bij onderdelen van de ministeries van Justitie en Veiligheid, Financiën en Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, zijn maatregelen goed verankerd. Bij Andere organisaties, waar agressie voorheen weinig voorkwam, blijkt de infrastructuur (hoe om te gaan met agressie en intimidatie) minder toereikend. Op basis van het vragenlijstonderzoek kan worden afgeleid dat bij 55% van de incidenten een officiële melding wordt gedaan. Ambtenaren noemen verschillende redenen om geen melding te maken: ze vinden dat dit soort ervaringen “erbij hoort’’, willen burgers niet in de problemen brengen of ervaren het als een administratieve last. Ook een gebrek aan terugkoppeling na een melding en de twijfel of er überhaupt iets mee gebeurt, dragen bij aan de lage meldingsbereidheid.D e nazorg voor ambtenaren na een incident verschilt sterk per organisatie. Collegiale steun blijkt de meest voorkomende en gewaardeerde vorm van nazorg. Toch zijn er ook schrijnende verhalen van ambtenaren die na een incident nauwelijks steun ervaarden van hun leidinggevende of organisatie. Het ontbreken van steun heeft in veel gevallen een grotere negatieve impact op de betrokken ambtenaar, dan het incident op zichzelf. Er zijn een aantal ministeries (die onafhankelijk van elkaar) een vergelijkbare werkwijze hebben ontwikkeld in het omgaan met agressie en intimidatie. Het is een werkwijze waar bijna een incident door de leidinggevende van de ambtenaar persoonlijk (telefonisch) contact wordt opgenomen met de burger. Deze aanpak biedt niet alleen steun aan de ambtenaar, maar werkt ook de-escalerend: burgers zien vaak in dat een grens is overschreden en er ontstaat ruimte voor wederzijds begrip.
Er wordt niks gezegd over discriminatie.
LINK: https://open.overheid.nl/documenten/a8fbf11d-c846-4ade-960a-333618bcce0f/file

https://open.overheid.nl/documenten/d9884e18-7246-4153-a1fc-281a7bb5d63/file
TREFWOORDEN: Werkvloer
Overheidsdienst
Arbeid - Werkgelegenheid
Verbaal geweld
Agressie
CODE: 406.25

TITEL: Plan van aanpak tegen online discriminatie 2 juli 2025
UITGAVE: Den Haag : Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties / Ministerie van Justitie en Veiligheid / Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap / Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid., 2025
SAMENVATTING: Plan van aanpak van de Rijksoverheid voor het creëren van een alomvattende aanpak gericht op het bevorderen van een cultuur van inclusiviteit online, het bestrijden van online discriminerende, racistische en haatdragende uitingen en het ondersteunen van degenen die het doelwit zijn.In samenwerking met de ministeries van OCW, SZW en JenV heeft het ministerie van BZK een plan van aanpak tegen online discriminatie opgesteld. De Ministerraad heeft op 4 juli 2025 ingestemd met het plan van aanpak en uw Kamer ontvangt dit plan separaat. Aan de totstandkoming van dit plan van aanpak is een uitgebreid traject voorafgegaan. Daarin is door verschillende departementen en maatschappelijke partners samengewerkt. Daarom bevat dit plan van aanpak naast maatregelen, ook de bevindingen die zijn opgedaan in het voortraject. Het plan van aanpakstart met de probleemanalyse. Daarna worden zes beleidslijnen gepresenteerd: 1. Gecoördineerde aanpak online discriminatie 2. Slachtoffers beter ondersteunen 3. Vergroten van bewustwording 4. Online discriminatie beter registreren 5. Meer toezicht op en samenwerking met internetpartijen 6. Vaker (en meer zichtbare) consequenties voor daders De beleidslijnen samen vormen een integrale aanpak van online discriminatie. Iedere beleidslijn resulteert in een beschrijving van maatregelen. Tot slot eindigt dit plan van aanpak met een overzicht van alle maatregelen. Per maatregel wordt aangegeven wat het resultaat is, de actie, de beoogde betrokken partijen, het tijdpad en de kostenraming.
PLAN: https://open.overheid.nl/documenten/76668953-6a00-4392-914d-6c745a2f8560/file
KAMERBRIEF:
https://open.overheid.nl/documenten/473b9f63-a91c-4f34-addd-82c302d2cbc4/file
BESLISNOTA:
https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/discriminatie-en-racisme/documenten/beleidsnotas/2025/07/03/beslisnota-kamerbrief-bij-plan-van-aanpak-online-discriminatie
TREFWOORDEN: Discriminatie
Etnische minderheden
Antisemitisme
Discriminatiebestrijding
Racisme
Antidiscriminatiebeleid
Internet
Meldpunten
CODE: 323.25

TITEL: Voortgang Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030
UITGAVE: Den Haag : Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025
SAMENVATTING: Brief (d.d 4 juli 2025) aan de Tweede Kamer van de Minister van Justitie en Veiligheid en andere verantwoordelijke bewindslieden over de voortgang van de "Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024-2030". De strategie is opgesteld samen met de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB) in het najaar van 2024.. De strategie beschrijft de aanpak van antisemitisme van het kabinet voor de jaren 2024-2030. De NCAB adviseert daarnaast departementen en andere overheden over de uitvoering. Het kabinet maakt vanaf 2025 jaarlijks 4,5 miljoen euro extra vrij voor de aanpak van antisemitisme. De strategie is gebaseerd op drie pijlers. Pijler 1 richt zich op beschermen, monitoren en opvolgen. Pijler 2 richt zich op onderwijs en preventie. Pijler 3 richt zich op herdenken en vieren. Deze brief geen een overzicht wat er tot juli 2025 is bereikt.
STRATEGIE: https://open.overheid.nl/documenten/dpc-374aaf38926e5b5e3e1aefd6a443d1d20ca8c7d9/pdf
KAMERBRIEF: https://open.overheid.nl/documenten/7d681a1b-3cf6-4248-93f5-1b7c8373dda0/file
BESLISNOTA: https://open.overheid.nl/documenten/97e9760a-9ce4-4888-9afe-803cd6e534de/file
TREFWOORDEN: Antidiscriminatiebeleid
Landelijke overheid
Antisemitisme
Jodendom
Discriminatie
CODE: 323.25

TITEL: Prevalentie discriminatie bij intramurale zorg. Verdiepende fase | kwantitatief deelonderzoek zorggebruikers
AUTEUR(S): Ait Moha, A.
Kraamer, M.
UITGAVE: Amsterdam : Verian, 2024
SAMENVATTING: Dit rapport doet verslag van een kwantitatieve verkenning van de prevalentie van discriminatie binnen de intramurale zorg. Het ministerie van VWS wil discriminatie binnen zijn beleidsterreinen zorg, welzijn en sport tegengaan. Hiervoor is allereerst meer inzicht nodig in de prevalentie (wijze en omvang) van discriminatie binnen deze terreinen. Eerdere onderzoeken tonen aan dat discriminatie plaatsvindt, maar bieden onvoldoende inzicht in de domeinen waar dit plaatsvindt, de wijze waarop dit plaatsvindt, de situaties waarin dit plaatsvindt en de gevolgen van discriminatie. Daarnaast is onduidelijk in hoeverre welzijn-, sport- en zorginstellingen in Nederland al werk maken van de preventie en aanpak van discriminatie en in hoeverre dit effectief is. Het ministerie van VWS heeft Verian gevraagd dit door middel van een onderzoek in kaart te brengen. In dit rapport wordt in kaar gebracht: de wijze, omvang, oorzaken en impact van discriminatie in de zorgdomeinen begeleid wonen, instelling voor mensen met een beperking en RIBW (beschermd wonen) zorg. Centrale vraag is: Waar, hoe vaak en hoe (in welke contexten en specifieke situaties) worden mensen in zorgdomeinen begeleid wonen, instelling voor mensen met een beperking en RIBW zorg geconfronteerd met discriminatie? Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van een online vragenlijst (CAWI: computer assisted web interviewing). Respondenten van het NIPOBase panel ontvingen een e

-mail met daarin informatie over het onderzoek en een link naar de online vragenlijst. Respondenten die face-to-face werden geworven, zijn veelal samen met een begeleider geïnterviewd. Indien gewenst hielp de enquêteur bij het invullen en/of vertalen van de vragenlijst. De vragenlijst is identiek aan de vragenlijst zoals voorgelegd in het hoofdonderzoek (eerste fase) zodat de verzamelde data uit het hoofdonderzoek samengevoegd kon worden met het aanvullende onderzoek. De vragenlijst uit het hoofdonderzoek is opgesteld op basis van de deskresearch van Verian in samenspraak met het ministerie van VWS. De invulduur van de vragenlijst bedroeg 7 minuten. Het veldwerk van het hoofdonderzoek heeft gelopen van 28 mei t/m 26 juni 2024 en het veldwerk van het aanvullende onderzoek liep van14 oktober t/m 22 oktober 2024. Zes procent van de zorggebruikers van intramurale zorg geeft aan te zijn gediscrimineerd in de zorg in de afgelopen 12 maanden. Nog eens 4% geeft aan dat een zorggebruiker van intramurale zorg die men ondersteunt discriminatie heeft ervaren. In totaal geeft daarmee 10ªn directe discriminatie te hebben ervaren. Dat is bijna twee keer zo vaak als het gemiddelde onder zorggebruikers (6%).Bij begeleid wonen, wordt relatief het vaakst discriminatie ervaren. Als specifiek wordt gekeken naar de ervaren discriminatie binnen de drie intramurale zorgdomeinen, dan heeft 7% van de gebruikers van begeleid wonen, discriminatie ervaren bij de begeleid wonen zorg die zij ontvangen. 5% heeft discriminatie ervaren in de RIBW zorg die zij krijgen en 4% bij een instelling voor mensen met een beperking. Daar mee ervaren de gebruikers van deze vormen van intramurale zorg, vaker discriminatie dan het gemiddelde is bij andere zorgvormen (gemiddeld2%) .Indicatieve resultaten eerste fase bevestigd. De aanleiding voor dit aanvullende onderzoek is dat de resultaten uit de eerste fase de indruk wekten dat er sprake was van hogere prevalentiecijfers bij intramurale zorg. Met de grotere steekproef die nu beschikbaar is, kunnen we stellen dat er inderdaad sprake is van een hogere prevalentie van discriminatie binnen de zorg onder gebruikers van intramurale zorg. Zij ervaren in algemene zin meer discriminatie in de zorg, maar ook binnen de intramurale zorg zelf ervaren zij vaker discriminatie. Negatieve ervaringen in eerste instantie, niet altijd geïdentificeerd als discriminatie 1% van de personen die in eerste instantie aangeeft geen discriminatie te hebben ervaren geeft bij het doorvragen naar negatieve ervaringen en of dit mogelijk discriminatie betrof, alsnog aan dat ze wel discriminatie hebben ervaren of het niet zeker weten. Dit maakt duidelijk dat er sprake is van een onderrapportage van prevalentie bij een directe vraag over prevalentie. Daarnaast wordt duidelijk dat er mogelijk sprake is van een kennisachterstand wat betreft het herkennen en/of benoemen van discriminatie.
LINK: https://open.overheid.nl/documenten/544bf393-013a-42f0-be79-b0c66da07388/file
https://open.overheid.nl/documenten/39e8ea03-4a9f-485b-a58d-8ec3aed3d0ea/file
https://open.overheid.nl/documenten/8f59236f-7d40-4c15-98a2-0f593905f2f0/file
TREFWOORDEN: Etnische minderheden
Verbaal geweld
Racisme
Discriminatiebestrijding
Discriminatie
Homoseksualiteit
Werkvloer
Gezondheidszorg
CODE: 001.24